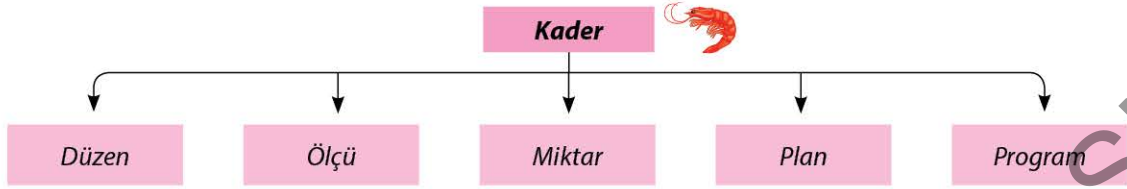
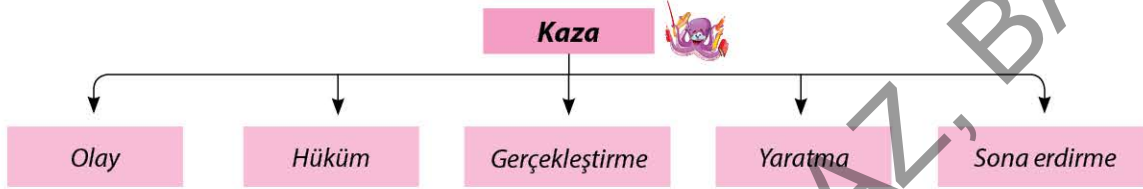

BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

Kader: Yüce Allah'ın ezeli ilmi ve iradesiyle başlangıçta, evreni ve meydana gelecek olayları, belli bir plan ve programa göre takdir etmesi yani belirlemesidir. Evrende en küçük hücreden galaksilere kadar var olan her şey bir ölçü, düzen ve ahenk içindedir. Bu düzenin devamı ve işleyişi Yüce Allah'ın dilemesi ve takdiriyle gerçekleşir. Yaratılıştaki bu eşsiz düzen, kader kavramıyla ifade edilir.

Kaza: Kader planında takdir edilen olayların zamanı gelince Allah'ın dilemesiyle gerçekleşmesine denir.

Ayetler

- "Gökte ve yerde gizli hiçbir şey yoktur ki apaçık bir kitapta (levh-i mahfuzda) yazılmış olmasın." (Neml suresi, 75. ayet)
- "Sabahı aydınlatan O'dur. Ve O; geceyi dinlenme zamanı, Güneş'i ve Ay'ı birer hesap ölçüsü kılmıştır. İşte bu, aziz ve alim olan Allah'ın takdiridir." (En'am suresi, 96. ayet)

Kader ve Kazaya Verilebilecek Örnekler:

KADER	KAZA
- Evrenin galaksilerden oluşması - Suyun 100 derecede kaynaması - Bu dünyanın bir sınav yeri olması - Dünya'nın kendine özgü şekli	- Güneş'in doğması - Havaların ısınması ve soğuması - İnsanın doğması - Bir yanardağın faaliyete geçmesi

Dikkat! Kader, bir şeyin olmasının takdir edilmesi; kaza da onun bu ilahî plana göre gerçekleşmesidir. Örneğin; yağmurun yağmasıyla ilgili yasaların Allah (c.c.) tarafından programlanması kader, bu kadere uygun olarak zamanı gelince yağmurun yağması ise kazadır.

Örnek Soru:

Allah, insanları ve hayvanları yaratmadan önce, yeryüzünün koşullarını onlara uygun olarak hazırlamıştır. Evrende gördüğümüz dağlar, denizler, göller ve bitkiler Allah'ın eşsiz gücüyle bir plana göre yaratılmıştır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi verilen metinle ilişkili değildir?

- "Gökten bir ölçüye göre suyu indiren O'dur. Biz onunla (kupkuru), ölü bir memlekete hayat veririz..." (Zuhruf suresi, 11. ayet)
- "Biz her şeyi bir ölçüye (bir düzene, plana) göre yaratmış." (Kamer suresi, 49. ayet)
- "Geceyi ve gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur." (Enbiyâ suresi, 33. ayet)
- "Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..." (Fâtır suresi, 44. ayet)

Allah'ın, kader ve kaza ile ilgili olan bazı sıfatları:

İlim: Allah'ın duyular âlemini ve duyu ötesine ait bütün nesne ve olayları bilmesidir.

İrade: Allah'ın dilemesi ve dilediğini yapmasıdır.

Kudret: Allah'ın her şeye gücünün yetmesi, dilediği gibi var veya yok etmesidir.

ALLAH HER ŞEYİ BİR ÖLÇÜYE GÖRE YARATMIŞTIR: BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

Allah Kur'an'da insanın dikkatini, var olan bu ölçülü yaratılışa çekmektedir. Mülk suresi, 3. ayette şöyle buyurur: "Gökleri yedi kat yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görüyor musun?"

- Yeryüzü ve evrendeki ölçülü yaratılış, varlıkların her birinin sistemli bir bütünlük oluşturmalarını sağlamıştır.
- Evrende meydana gelen her şey, belli bir düzen içinde gerçekleşmektedir.
- Evrende başlangıçtan beri bir düzen ve denge olmasaydı varlıkların devamı söz konusu olamazdı.
- Allah, her şeyin eşsiz yaratıcısı ve varlığını devam ettiricisidir.

Dikkat! Yeryüzü yuvarlak olmasaydı, Güneş şimdikinden daha büyük olsaydı; Dünya, Güneş çevresinde daha yavaş dönsedydi bu durumda Dünya daha çok ısınırdı. O zaman da canlıların yaşamı mümkün olmazdı.

Önemli! Allah, insanın aklını kullanarak evreni incelemesini ve oradaki bu düzenli yaratılışı anlamasını istemiştir.

Evrende Gerçekleşen Mükemmel Düzene Örnekler:

- Mevsimsel olaylar hep aynı döngü içinde gerçekleşir.
- Yeryüzünün iklim yapısı, belirli bir sistem içindedir.
- Güneşin doğuşu ve batışı her zaman aynı yerde ve açılarda gerçekleşir.
- Her canlı doğar, büyür, gelişir, yaşar ve vakti geldiğinde ölür.
- Uzayda her varlık bir düzen içinde hareket eder.

Örnek Soru:

Evren ve içindeki varlıkların belli düzen ve ölçüye göre yaratıldığı Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilmektedir: "Biz her şeyi bir ölçüye (bir düzene, plana) göre yarattık." Örneğin iklimlerin oluşması, gece gündüzün birbiri ardınca gelmesi belli bir düzen içinde meydana gelmektedir.

Verilen paragraf doğrultusunda;

- I. Allah'ın yaratması sürekli devam eder.
- II. Allah, evreni belirlediği uyuma göre yaratmıştır.
- III. Her varlığın yaratılışında belli bir amaç vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

ETKİNLİK 1

Evrendeki düzen ve ölçüyle ilgili verilen ayetlerdeki boşlukları uygun kelimelerle tamamlayınız.

düzgün

mizanı

yörüngesinde

ölçüye

yeryüzünde

düzen

- "Biz her şeyi bir(bir düzene, plana) göre yarattık." (Kamer suresi, 49. ayet.)
- "...Güneş de (bir delildir onlara), akar gider ..." (Yasin suresi, 40. ayet)
- "Biz suyu gökten bir ölçüye göre indiriyor, sonra da onu tutuyoruz..." (Mü'minün suresi 18. ayet.)
- "O (Rabb) ki seni yarattı. Sana ve ölçülü bir biçim verdi." (İnfitâr suresi, 7. ayet.)
- "Her şeyi yaratmış, ona bir ölçü, biçim vevermiştir." (Furkân suresi, 2. ayet.)
- "Göğü Allah yükseltti ve (dengeyi) o koydu. Sakın dengeyi bozmayın." (Rahman suresi, 8. ayet)

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerden doğru olanları (✓) ile işaretleyiniz.

1. Evrende her şey bir düzen ve uyum içinde hareket eder.	2. Güneşin doğması ve batması evrendeki uyuma örnektir.
3. Hayat, Allah'ın yarattığı düzen ve denge içerisinde sürüp devam etmektedir.	4. Evren, yalnızca insan için yaratılmıştır.
5. Allah, bizlerden evren hakkında düşünmemizi ister.	6. İslamda yaratma bir defaya mahsus olarak gerçekleşir.

ETKİNLİK 3

Aşağıda kaza ve kader ile ilgili verilen örneklerin hangi alana ait olduklarını bularak tabloya numaralarını yazınız.

KADER	KAZA

ETKİNLİK 4

Aşağıdaki soruların cevapları "Evet" ise (✓), "Hayır" ise (X) koyarak belirtiniz.

Sorular	Evet / Hayır
1. Allah'ın her şeyi belli bir ölçüde programlamasına kader mi denir?	
2. Olayların Allah'ın belirlediği programa uygun olarak gerçekleşmesine kaza mı denir?	
3. Kazanın kelime anlamlarından biri ölçü müdür?	
4. Gezegenleri düzenli hareket etmeleri kaza mıdır?	
5. Evrendeki tüm canlıların yaratılması kaza mıdır?	
6. Kaza ve kader kavramları eş anlamlı kullanılır mı?	

1. Allah, Kur'an'da evrendeki dengenin önemini belirterek bozulmaması için gayret gösterilmesini istemiştir. Aksi durumda, varlıkların birisinde meydana gelen bir bozulmanın, âdeta bir makineyi meydana getiren parçaların herhangi birisindeki bir arızanın bütün sistemi etkilediği gibi, o zincirin halkalarını oluşturan varlıklar demetinde de aksamlar meydana getirebileceğine işaret edilmiştir. Bu duruma çeşitli ayetlerde değinilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ayetlerden biridir?

- A) "Göğü, yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık; bu, inkâr edenlerin zannıdır." (Sâd suresi, 27. ayet)
 B) "O'nun varlığının delillerinden biri de denizde dağlar gibi yüzen gemilerdir." (Şûrâ suresi, 32. ayet)
 C) "Güneş ve Ay bir hesaba bağlı olarak hareket ederler. Yıldızlar da ağaçlar da secde ederler. Göğü O yükseltti, denge ve ölçüyü O koydu ki dengeden sapmayasınız." (Rahman suresi, 5-7. ayetler)
 D) "... Çaresiz biz sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme ile imtihan edeceğiz. Müjdele o sabredenleri!" (Bakara suresi, 155. ayet)

2. Kader, kaza ilişkisine şöyle bir benzetme yapılabilir: Eğer kader önceden hazırlanmış bir takvim ise kaza, yaşandıkça yazılan bir hatıra defteri gibidir.

Verilen örnekle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kader yazılmadan kaza gerçekleşmez.
 B) Kaderde yazılanlar kaza ile yaşanır.
 C) Önce kader belirlenir, kaza ona göre gerçekleşir.
 D) Önce kaza, sonra kader gerçekleşir.

3. Allah'ın evrende var ettiği kusursuz düzenin işleyişinin insanlar tarafından bozulması, doğal dengeyi olumsuz etkilediği gibi insanlarda da huzursuzluklara sebep olur. Allah, bu duruma Kur'an'ı Kerim'de şöyle değinmiştir: "İnsanların bizzat kendi yaptıkları yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu. Sonunda Allah (tuttukları kötü yoldan) dönmeleri için yaptıklarının bir kısmının cezasını bu dünyada onlara tattırdı." (Rum suresi, 41. ayet)

Parça doğrultusunda;

- I. Allah'ın kâinata kurduğu kusursuz düzenin insanlar tarafından tahrip edildiği,
 II. İnsanın, evrendeki düzeni bozmakla kendi hayat kalitesini kötüleştirdiği,
 III. İnsan iradesinin kâinattaki düzen karşısında etkisiz kalacağı

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) II ve III
 D) I, II ve III

4. "Gökleri yedi kat yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)

Aşağıdaki örneklerden hangisinin ayette verilmek istenen mesajla örtüştüğü söylenemez?

- A) Gerçekleştirilen birçok bilimsel icadın, insanların yaşamını kolaylaştırması
 B) Dünya'nın, Güneş'ten almış olduğu ısının atmosferin her yerinde aynı derecede olmaması
 C) Ozon tabakası ile dünya atmosferinin zararlı ışıklardan âdeta bir tavan gibi korunması
 D) Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönerek gece ve gündüzü meydana getirmesi

5. Cebrail, Peygamberimize "İman nedir?" diye sormuş. O da, "Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayır ve şerriyle kadere inanmandır." cevabını vermiştir. Bir başka hadiste ise "Kul, hayrıyla, şerriyle kadere inanmadıkça iman etmiş olmaz." buyurarak kaderin İslam dinindeki önemine değinmiştir.

Hiz. Peygamber bu hadislerinde aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Kadere iman etmenin inanç esaslarının başında geldiği
- B) Gerçek bir iman sahibi olabilmek için kadere iman edilmesi gerektiği
- C) Kadere iman etmeyen kişinin ahirette cezalandırılacağı
- D) İslam dininin temel unsurunun kadere iman etmek olduğu

6. Evrendeki hassas denge, Sanayi Devrimi ile birlikte eşyaya hâkim olma arzusuyla bozulmaya başlamış ve zamanla onu bilinçsizce kullanma arzusuna dönüşmüştür. Bunun sonucunda ise nükleer veya radyoaktif atıklar, kimyasal endüstri atıkları gibi birçok maddenin etrafa gelişigüzel atılması, varlıklar âlemindeki dengenin bozulma tehlikesiyle yüz yüze gelmesine sebep olmuştur.

Parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Evrendeki düzenin insanlar tarafından bozulduğuna
- B) Bilinçsizce çevreye atılan atıkların doğayı tahrip ettiğine
- C) Teknolojinin insanlar tarafından doğru kullanılmadığına
- D) Allah'ın dünyayı yalnızca insanlar için yarattığına

7. "Kader ve Kaza İnancı" konusuyla ilgili konferans veren Mehmet Bey, kendisine yöneltilen bir soruya şu cevabı vermiştir: "Kader inancı, Allah'a inanmakla birlikte O'nun isimleri, sıfatları ve fiillerinin yetkinliğine inanmayı da gerektirir. Kader aynı zamanda Allah'ın ilim, irade, kudret ve yaratma sıfatlarıyla ilgilidir. Allah'ın, insanı akıllı, irade ve sorumluluk bilincine sahip bir varlık olarak yaratması da kaderle alakalıdır."

Buna göre Mehmet Bey'e sorulan soru aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kadere ve kazaya iman etmek ile iyi bir kul olmanın bağlantısı nedir?
- B) İnsanın yaratılma amacı, kader inancı açıklanabilir mi?
- C) Kader inancı ile Allah'ın sıfatları arasında nasıl bir ilişki vardır?
- D) Kader inancına sahip olmanın insan yaşamı üzerindeki etkileri nelerdir?

8. Kimin nerede, ne zaman veya nasıl bir işte çalışacağı; çalışırken bir kaza geçirip geçirmeyeceği, geçirecekse nasıl bir kaza olacağı Allah tarafından ezelde yani önceden biliniyordu. Bunlar o kişinin kaderi olarak ezelde belirlenmişti. Günü gelince olayların yaşanması ise kaderin "kaza" olarak gerçekleşmesidir.

Bu metinde, kaza ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanların yaptıkları seçime göre şekillendiğine
- B) Kaderde yazıldıktan sonra gerçekleştiğine
- C) Kader kavramı ile ilişkili olduğuna
- D) Allah'ın takdirine göre gerçekleştiğine

9. Kader Deyince Ne Anlamalıyız?

Biz insanlar hayata Allah tarafından ırk, cinsiyet, anne-baba gibi özelliklerimiz belirlenerek geliriz. Ancak hayatımızda yapacağımız davranışlarda özgür bırakılmışızdır.

Kader, Allah'ın hem evrene hem de insanların yaşantısına dair belirlemiş olduğu bazı kurallardır. İnsan bu dünyaya, yaptığı özgür davranışlarının sorumluluğunu alması ve hesabını vermesi için gönderilmiştir.

Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsan, akli ve iradesiyle kaderini kendisi şekillendirir.
- B) Sorumlu bir varlık olarak yaratılan insan ahirette hesap verecektir.
- C) Allah, insan için bir kader belirlemiştir.
- D) "Kaderde ne varsa o olur." anlayışı insanı sorumluluktan kurtarır.

10. Merve derste söz alarak öğretmenine şu soruyu sordu: "Kişi, kendi kaderini kendisi belirleyemez mi?" Bunun üzerine Aslı Öğretmen, sınıfa şu açıklamalarda bulundu: "Elbette belirler. Allah bu konuda kullarına seçim yapmaları için irade vermiştir. Yani kul, kaderini belli ölçülerde kendi iradesiyle şekillendirmektedir. Kader karşısında insan aciz bırakılmamıştır. Bu seçimler doğrultusunda oluşan kişinin kaderi Allah tarafından yazılmaktadır."

Bu metinden hareketle kader hakkında,

- I. Zamanla değişmesinin mümkün olmadığı,
- II. Allah'ın mutlak iradesiyle tamamlandığı,
- III. Sınırlı şekilde insanın tercihiyle oluştuğu,
- IV. Seçimler doğrultusunda tamamının değişebileceği

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV

11. Kader, bir işin Allah tarafından planlanması, kaza ise bu plana uygun olarak olayın gerçekleşmesi-dir. Önce kader, sonra kaza gelir.

Buna göre,

- I. Sonbaharda eğer beklenen yağmur yağmazsa kuraklık yaşanabilir.
- II. Sonuç ne olursa olsun bu sınava yeterince çalıştın. Artık, emek senden taktir Allah'tan.
- III. Bu yıl elde ettiğimiz ürünler beklediğimizden bereketli geldi, kârımız geçen seneyi geçti.
- IV. İnsan sağlığının bozulmasının en önemli faktörü paketli gıdaların tüketiminin artması.

verilen örneklerden hangilerinin kader kapsamında olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

12. Çevremize baktığımız zaman hiçbir şeyin kendiliğinden oluşmadığını görürüz. Güzel bir sanat eseri, onun bir sanatkârının olduğunu gösterir. Örneğin; kullandığımız saati yapan bir sanatkâr, bindiğimiz otomobili yapan bir mühendis, okulumuzu yapan bir usta yok mudur? Bunların kendiliğinden meydana geldiğini hangi akıl kabul eder? Bununla ilgili Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: - - -

Bu metinde boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki ayetlerden hangisi getirilemez?

- A) "O, geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yarattır. Her biri bir yörüngede yüzmektedirler." (Enbiya suresi, 33. ayet)
- B) "Sizden önce (ki milletlerin başından) nice olaylar gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin dolaşın da yalanlayanların sonunun nasıl olduğunu bir görün." (Âli İmran suresi, 137. ayet)
- C) "O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahman'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk görmezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak (ve düzensizlik) görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)
- D) "...O, her şeyi yaratmış ve yarattığı o şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir." (Furkan suresi, 2. ayet)

1.

H A B E R

Yaşanan iklim dengesizlikleri sonucu oluşan kuraklıktan Türkiye de olumsuz etkilendi. Diyanet İşleri Başkanlığınca, ülke genelinde yaşanan kuraklık nedeniyle cuma namazı sonrası bütün camilerde yağmur duası yapıldı. Cuma vakti Türkiye genelindeki camilerde "Su: Hayat ve Şifa Kaynağımız" konulu hutbe okunarak yağmur duası yapıldı.

Verilen haberin konusu aşağıdaki hangi ayetin vermek istediği mesajla örtüşür?

- A) "Sizden önceki milletlerin başından nice olaylar gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin dolaşın da yalancıların sonunun nasıl olduğuna bir bakın." (Âl-i İmrân suresi, 137. ayet)
- B) "Gökleri yedi kat yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)
- C) "İnsanların kendi elleriyle yapıp ettikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu, böylece Allah dönüş yapsınlar diye işlediklerinin bir kısmını onlara tattırıyor." (Rûm suresi, 41. ayet)
- D) "Allah'ın size helal ve temiz olarak verdiği rızıklardan yiye ve kendisine inanmakta olduğunuz Allah'a karşı gelmekten sakının." (Mâide suresi, 88. ayet)

2.

DİN ÖĞRETİMİ VE İLİM

21. Sayı / 2021

20 TL

Din, Bilim ve İlim Dergisi

Din Öğretimi ve İlim dergisinin bu ay yayımlanacak olan sayısının konusu, derginin kapağında yer almaktadır.

Buna göre derginin bu ayki sayısında aşağıdaki ayetlerden hangisinin yer alması beklenebilir?

- A) "...De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Ancak akıl sahipleri öğüt alırlar." (Zümer suresi, 9. ayet)
- B) "O Allah ki seni yarattı, seni düzgün ve dengeli kılıp sana ölçülü bir biçim verdi." (İnfitâr suresi, 7. ayet)
- C) "Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..." (Fâtır suresi, 44. ayet)
- D) "Bu Kur'an; kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiri-dir." (İbrâhîm suresi, 52. ayet)

3.

Bal

- Romatizma ve mideye iyi gelir.
- Öksürüğe faydalıdır.
- Cildi güzelleştirir.
- Kolesterolü düşürür.

Ceviz

- D vitamini eksikliğini giderir.
- Vücuttaki şekeri dengeler.
- Beyin sağlığını korur.
- Sindirim sistemini çalıştırır.

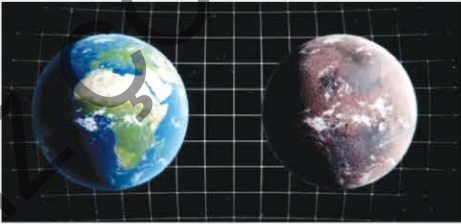
Verilen örnekleri destekleyen ayet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Allah'ın, kendisine helal kıldığı şeyde Peygamber'e herhangi bir vebal yoktur. Önce gelip geçenler arasında da Allah'ın âdeti böyle idi. Allah'ın emri mutlaka yerine gelecek, yazılmış bir kaderdir." (Ahzab suresi, 38. ayet)
- B) "Allah'ın, göklerde ve yerde bulunan şeyleri hizmetinize verdiğini; nimetlerini gizli ve açık olarak önünüze bolca serdiğini görmez misiniz?..." (Lokman suresi, 20. ayet)
- C) "O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahmân'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin..." (Mülk suresi, 3. ayet)
- D) "Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yarattı. Sonra da sizi birbirinize eş kıldı. O'nun bilgisi olmadan hiçbir dişi ne gebe kalır ne doğurur..." (Fâtır suresi, 11. ayet)

4.

SON DAKİKA HABERİ

NASA, gezegenimizden 300 ışık yılı uzaklıkta yer alan ve şimdiye kadar Dünya'ya en çok benzeyen yeni bir gezegen keşfediliğini duyurdu.

Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Ajansı (NASA) tarafından yayımlanan basın açıklamasına göre keşfedilen yeni gezegene Kepler-1649c adı verildi. Dünya'nın büyüklüğünün 1,06 katı olan gezegen, Dünya'nın Güneş'ten aldığı ışığın yüzde 75'ini alıyor. Enstitü yazarı Jeff Coughlin, "Boyut ve olası sıcaklık açısından bu, Kepler ile şimdiye kadar bulunmuş olan Dünya'ya en çok benzeyen gezegen." dedi.

Verilen haberin konusu aşağıdaki ayetlerden hangisiyle ilişkilidir?

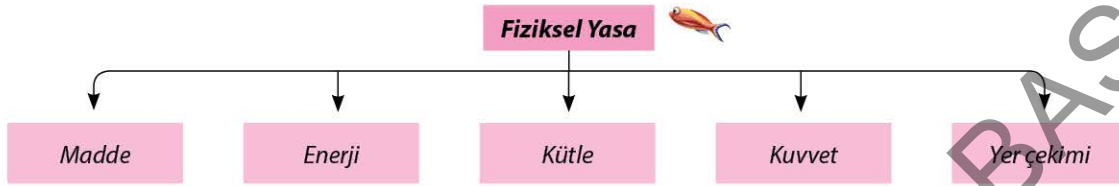
- A) "O; geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratandır. Bunların her biri bir yörüngede yüzmektedir." (Enbiyâ suresi, 33. ayet)
- B) "...Sizi yaratan, size kulaklar, gözler ve kalpler veren O'dur..." (Mülk Suresi, 23. ayet.)
- C) "Allah'ın, kendisine helal kıldığı şeyde Peygamber'e herhangi bir vebal yoktur. Önce gelip geçenler arasında da Allah'ın âdeti böyle idi. Allah'ın emri mutlaka yerine gelecek, yazılmış bir kaderdir." (Ahzap suresi, 38. ayet)
- D) "O Allah ki seni yarattı, seni düzgün ve dengeli kılıp sana ölçülü bir biçim verdi." (İnfitâr suresi, 7. ayet)

BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

Sünnetullah (Evrendeki yasalar): Allah'ın sünneti, kanunu demektir. Allah'ın varlık âleminin düzeni için koymuş olduğu kurallara sünnetullah denir. Mevsimlerin oluşumu, rüzgârın esmesi, yağmurun yağması, bitkilerin büyümesi, ağaçların meyve vermesi gibi evrende gerçekleşen tüm bu olaylara sünnetullah veya âdetullah denir.

FİZİKSEL YASALAR:

Fiziksel yasalar: Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili temel prensipleri kapsar.

Fiziksel Yasanın Özellikleri:

- Evrensel olan bu yasalar, doğal dengeyi korur; evrendeki ölçülü yaratılışın devamını sağlar.
- Fiziksel yasaları bilmek, çevremizde meydana gelen olayları anlamlandırmamıza katkı sağlar.
- Fiziksel yasalar; deney, gözlem ve araştırmalar neticesinde anlaşılabilir.
- Bu yasalar değişmez olup evrensel bir niteliğe sahiptir.

Önemli!

Fiziksel yasalara bağlı olarak yapılan araştırmalar neticesinde günümüzde kullandığımız fırından ütüye, bilgisayardan telefona, otomobilden uçağa daha birçok ürün geliştirilmiştir.

AYET

"Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyrıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara) akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah'ın yaratmasıdır..." (Yâsin suresi, 37 - 40. ayetler)

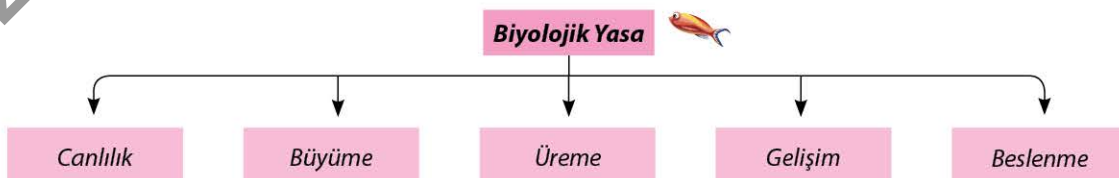
Fiziksel Yasalara Verilebilecek Örnekler:

- Evrendeki cisimler, birbirlerini bir kuvvetle çeker ve iter.
- Dünyanın dönmesiyle mevsimler oluşur.
- Isınan metaller genişir.
- Su deniz seviyesinde, 100 °C'de kaynar.

BİYOLOJİK YASALAR:

Biyolojik yasalar: Canlıların oluşumu, gelişimi, üremesi ve canlılık özellikleriyle ilgili yasalardır. Allah, canlıların yaşamını sürdürmesini bu yasalara bağlamıştır.

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

Biyolojik Yasanın Özellikleri:

- Evrensel ve sadece canlılara özgüdür, değişmez.
- Deney, gözlem ve araştırmalar sonucu ortaya konulmuştur.
- Canlıların yapısal özellikleriyle ilgilidir.
- Canlılar dünyasında olan doğal dengeyi düzenler.

Biyolojik Yasaya Verilebilecek Örnekler:

- İnsanın yaşamını sürdürmesi için kan dolaşımı gerekir.
- Nefes alıp vermek için akciğerlerin sağlıklı işlemesi gerekir.
- Bazı canlılar yumurtlayarak bazıları da doğum yoluyla çoğalır.
- Yeryüzünün bitki örtüsü bölge ve iklim farklılıklarına bağlı olarak çeşitlilik gösterir.

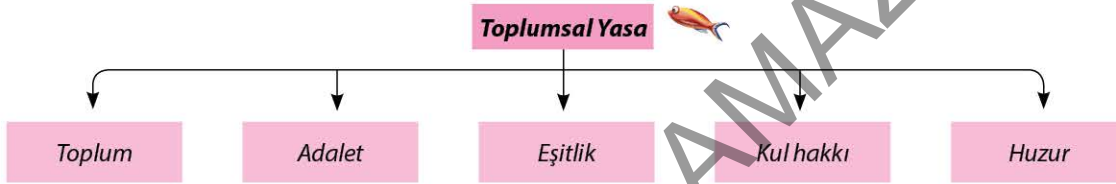
Ayet

- "(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik..."(Müslâ suresi, 20-23. ayetler)

Dikkat! Her canlının dünyaya gelişi, varlığını sürdürmesi ve ölümü biyolojik yasalara dayanmaktadır. Diğer yasalar gibi, dünya var olduğu zamandan beri bu yasalar da hep vardır ve kesintisiz bir şekilde işlemektedir.

TOPLUMSAL YASALAR:

Toplumsal yasalar: Toplumların işleyişinde var olan, sebep sonuç zincirine dayalı olarak ortaya çıkan yasalardır. Toplumun sağlıklı şekilde var olması için bu yasalara uyulması gerekir.

Ayet

"...Sen Allah'ın yasasında (sünnetullahta) hiçbir değişiklik bulamazsın. Sen Allah'ın yasasında asla bir sapma da göremezsın." (Fâtır suresi, 43. ayet)

Toplumsal Yasaların Özellikleri:

- Her toplumda meydana gelen olaylar, bu yasaların sınırları çerçevesinde gerçekleşir.
- Toplumsal yasalar değiştirilemez, kesindirler. Ancak bazı yönleriyle evrenselidir. Diğer yasalar gibi tamamen evrensel özellikler taşımaz.

Toplumsal Yasalara Verilebilecek Örnekler:

- Adaletin hüküm sürdüğü toplumlarda huzur ve refah gelişir.
- Yardımlaşmanın olduğu toplumlarda birlik ve beraberlik pekişir.

Örnek Soru:

I	"Her toplumun (belirli) bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde onu ne bir an erteleyebilirler ve ne de bir an öne alabilirler." (A'râf suresi, 34. ayet)	Biyolojik Yasalar
II	"Çardaklı ve çardaksız (üzüm) bahçeleri, ürünleri çeşit çeşit hurmaları, ekinleri, birbirine benzer ve benzemez biçimde zeytin ve narları yaratan O'dur. Her biri meyve verdiği zaman meyvesinden yiyin ..." (En'âm suresi, 141. ayet)	Biyolojik Yasalar
III	"Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyrıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah'ın yaratmasıdır..." (Yâsîn suresi, 37-40. ayetler)	Fiziksel Yasalar
IV	"Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..." (Fâtır suresi, 44. ayet)	Toplumsal Yasalar

Tablodaki ayetlerin ilişkili olduğu evrensel yasaların hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II ve III

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen örneklerin hangi yasaya ait olduğunu bularak işaretleyiniz.

	Rol	Fiziksel Yasalar	Biyolojik Yasalar	Toplumsal Yasalar
1	Suyun belli ısıda kaynaması ve donması			
2	Gelir dağılımının adil olduğu toplumlarda yoksulluğun azalması			
3	Gemilerin denizde yüzebilmesi			
4	Kuşların uçabilmek için kanatlarının olması			
5	Canlıların üremesi ve beslenmesi			
6	Güneşin ve ayın belli yörüngede hareket etmesi			
7	Adaletin olmadığı toplumlarda barışın bozulması			
8	Balıkların yüzebilmek için solungaçlarının olması			
9	Açlığın hüküm sürdüğü toplumlarda kötü-lüklerin artması			

ETKİNLİK 2

Aşağıda bazı bilgiler verilmiştir. Bu bilgilerden doğru olanlara "D" yanlış olanlara ise "Y" harfi koyunuz.

	Dünyanın kendi eksenini etrafında dönmesi Fiziksel yasanın bir sonucudur.
	Toplumsal yasalar değiştirilemez, kesindirler.
	Etobur ve otobur hayvanların çene yapılarının birbirinden farklı olması Biyolojik yasanın bir sonucudur.
	Isıtılan metaller genleşir ifadesi toplumsal yasanın sonucudur.
	Kader ve evrendeki yasalar arasında yakın bir ilişki vardır.
	Fiziksel, biyolojik ve evrensel yasalar Allah'ın taktidir.

ETKİNLİK 3

Aşağıda Evrensel yasalarla ilgili verilen ayetlerin hangi yasayla ilgili olduğunu bularak yazınız.

I	II	III
Fiziksel Yasa	Biyolojik Yasa	Toplumsal Yasa
.....	"Onun varlığının delillerinden biri de denizde dağlar gibi yüzen gemilerdir" (Şura suresi, 32. ayet)	
.....	"(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı?" (Mürselât suresi, 20. ayet)	
.....	"...Yeryüzünde gezin dolaşın da yalancıların sonunun nasıl olduğuna bir bakın" (Ali İmran suresi, 137. ayet)	
.....	"Güneş ve ay belirli bir hesaba göre hareket etmektedir..." (Rahman suresi, 5. ayet)	
.....	"Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekiler sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?" (Fatır suresi, 44. ayet)	
.....	"Gece ile gündüzü birbirini ardınca getiren Allah'tır" (Furkan suresi, 62. ayet)	
.....	"Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik." (Şuarâ suresi, 7. Ayet)	

ETKİNLİK 4

Aşağıda tanımı ve örnekleri verilen kavramların ilişkili olduğu yasaların adını yazınız.

		
Maddenin oluşumu, yapısı, hareketi, değişimi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili yasalardır.	Canlıların oluşumu, gelişimi ve canlılık özellikleriyle ilgili yasalardır.	İnsanlar arasındaki ilişkiler, toplumun gelişmesi ve değişmesi ile ilgili yasalardır.
Örnek • Hava basıncı • Yer çekimi	Örnek • Beslenme • Gelişme	Örnek • Adalet • Yardımlaşma

1. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Âdem'in topraktan yaratılış safhaları şöyle anlatılmıştır:

- "Allah Âdem'i topraktan yarattı, sonra ona "ol" dedi, o da hemen oluverdi."
- (Âl-i İmran suresi, 59. ayet)
- "Şüphesiz biz onları (Âdem ve neslini) yapışkan bir çamurdan yarattık." (Saffât suresi, 11. ayet)

Verilen bilgiler doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Allah, insanı çeşitli evrelerden geçirerek yaratmıştır.
- B) İnsan, yaratılmış varlıkların en üstünü olarak var edilmiştir.
- C) Allah, ilk insanı çamurdan yaratmış ve insan neslini ondan türetmiştir.
- D) İnsanın yaratılış aşamaları biyolojik yasalar çerçevesinde değerlendirilir.

2. Bilim insanları tarafından farklı zamanlarda çeşitli icatlar yapılmıştır. Bunlar arasında gelmiş geçmiş en iyi icatlardan bazıları şunlardır:

- 1608 - Teleskop icat edildi.
- 1765 - Buhar makinesi icat edildi.
- 1765 - Dikiş makinesi icat edildi.
- 1816 - Telgraf icat edildi.
- 1867 - Dinamit icat edildi.
- 1879 - Ampul icat edildi.

Bu icatların keşfi aşağıdaki yasalardan hangisinin kapsamıyla daha çok ilgilidir?

- A) Yalnızca fiziksel yasalar
- B) Yalnızca toplumsal yasalar
- C) Fiziksel ve toplumsal yasalar
- D) Fiziksel ve biyolojik yasalar

3. Öğretmen derse başladığında: "----" ayetini okur. "Bu ayetin ilişkili olduğu evrensel yasaya neler örnek olarak gösterilebilir?" sorusunu sorunca, öğrencilerin verdiği cevaplar şöyledir:

Ömer: Dünya'nın dönmesi sonucunda mevsimlerin oluşması

Akif: Suyun kaldırma kuvvetiyle gemilerin denizlere ve okyanuslara açılarak insanlara fayda sağlamaları

Öğrencilerin verdiği cevaplarla ilişkili olan ayet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Biz rüzgârları aşılayıcı olarak gönderdik ve gökten su indirdik de onunla su ihtiyacınızı karşıladık..." (Hicr suresi, 22. ayet)
- B) "Size tohumlar, bitkiler, sarmaş dolaş olmuş bağlar, bahçeler yetiştirmek için üst üste yığılıp sıkışan bulutlardan şırl şırl akan sular indirdik." (Nebe suresi, 14-16. ayetler)
- C) "Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyırıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de akar gider yörüngesinde..." (Yâsin suresi, 37 - 39. ayetler)
- D) "...Sen Allah'ın yasasında hiçbir değişiklik bulamazsın. Sen Allah'ın yasasında asla bir sapma da göremezsın." (Fâtır suresi, 43. ayet)

4. Ölüm güzel şey, budur perde ardından haber...
Hiç güzel olmasaydı ölür müydü peygamber?
Öleceğiz müjdeler olsun, müjdeler olsun!
Ölümü de öldüren Rabb'e secdeler olsun!

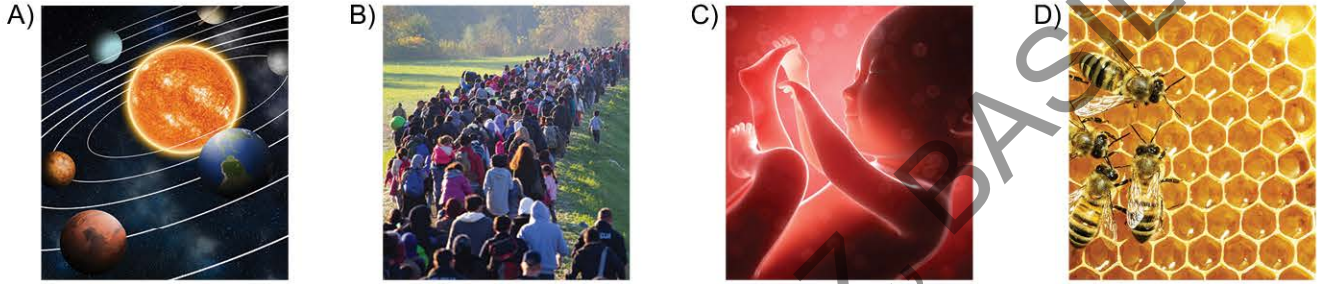
Necip Fazıl Kısakürek

Bu dizeler doğrultusunda aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) Allah insanı ölümlü bir varlık olarak yaratmıştır.
- B) Ecel ve ömür gibi, canlıların yaşamıyla ilgili durumlar biyolojik yasanın konusudur.
- C) Allah insanlara belli bir ömür biçmiş, ardından ise ecel vakti tayin etmiştir.
- D) Her insanın belirlenmiş bir ecel vaktinin olması toplumsal yasaların konusudur.

1. • "Gerçekten hayvanlarda da sizin için bir ders (ibret) vardır; karınlarının içinde olanlardan size içirmektedir ve onlardan sizin için daha birçok yarar vardır..." (Müminun suresi, 21. ayet)
- "Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yarattı. Sonra da sizi birbirinize eş kıldı. O'nun bilgisi olmadan hiçbir dişi ne gebe kalır ne doğurur..." (Fâtır suresi, 11. ayet)
- "O (Allah), yedi göğü kat kat yaratandır. Rahman'ın yaratmasında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir düzensizlik görüyor musun?" (Mülk Suresi, 3. ayet)

Yukarıda verilen ayetlerin ilişkili olduğu evrensel yasalar düşünüldüğünde aşağıdaki görsellerden hangisi dışarıda kalır?

2.

KÜTLE ÇEKİM KANUNU NEDİR?

Kütle çekim ya da çekim kuvveti, kütleli her şeyin gezegenler, yıldızlar ve galaksiler de dâhil olmak üzere birbirine doğru hareket ettiği doğal bir olaydır. Dünya'da kütle çekim, fiziksel nesnelere ağırlık verir ve okyanus gelgitlerine neden olur. Evren'de gaz hâlindeki maddenin çekimi, gaz hâlindeki maddeyi bir araya getirerek yıldızlar oluşturmaya ve yıldızların galaksilere birleştirilmesine, dolayısıyla kütle çekimin Evren'deki büyük ölçekli yapıların çoğundan sorumlu olmasına neden olmuştur.

Verilen parçanın ilişkili olduğu evrensel yasa düşünüldüğünde aşağıdaki ayetlerden hangisine ulaşılabılır?

- A) "O, karanlığı yarıp sabahı çıkarandır. Geceyi dinlenme zamanı, Güneş'i ve Ay'ı da ince birer hesap ölçüsü kıldı. Bütün bunlar mutlak güç sahibinin, hakkıyla bilenın takdiridir." (En'âm suresi, 96. ayet)
- B) "Bir de öyle bir fitneden sakının ki o, içinizden sadece zulmedenlere erişmekle kalmaz (umuma sirayet ve hepsini perişan eder)..." (Enfâl suresi, 25. ayet)
- C) "Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yarattı. Sonra da sizi birbirinize eş kıldı. O'nun bilgisi olmadan hiçbir dişi ne gebe kalır ne doğurur..." (Fâtır suresi, 11. ayet)
- D) "Allah, bütün canlıları sudan yarattı. İşte bunlardan bir kısmı karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayak üzerinde yürür, kimisi dört ayak üzerinde yürür..." (Nûr suresi, 45. ayet)

3.

H A B E R

ENDONEZYA'DA YANARDAĞ PATLAMASI: 500 KİŞİ TAHLİYE EDİLDİ!

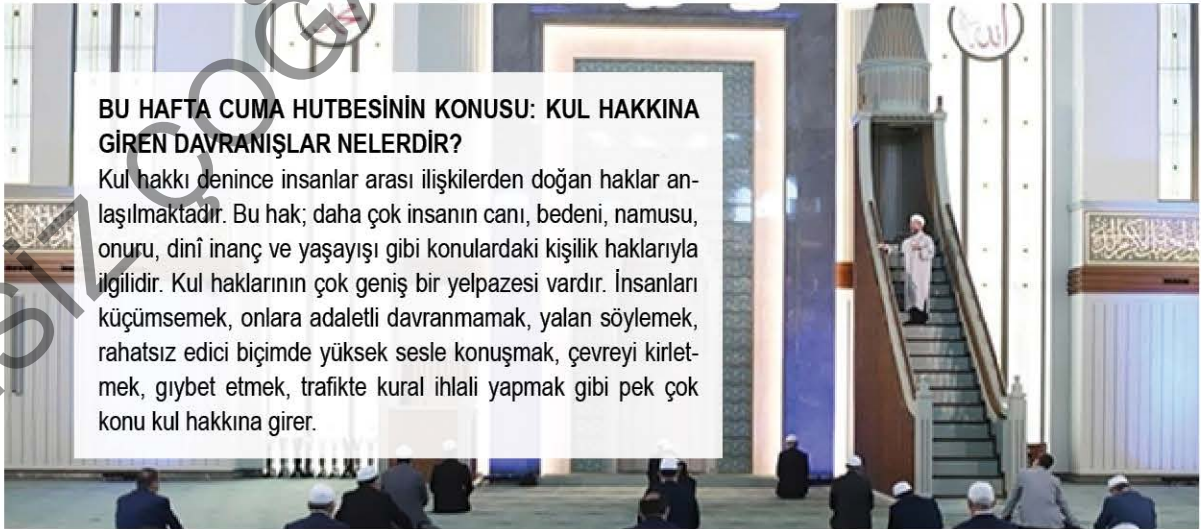

Geçtiğimiz yıllarda sık sık patlama meydana gelen Endonezya'daki Cava Adası'nda bulunan Merapi Yanardağı'nda iki kez patlama meydana geldi. Açıklamada, patlamada püsküren kül ve dumanın yanardağın kraterinden 200 metre yüksekliğe ulaştığı bilgisi paylaşıldı. Yetkililer, Java Adası'ndaki Magelang bölgesindeki dağda yaşayan 500'den fazla kişiyi tahliye etti. Endonezya'nın en aktif yanardağı Merapi'deki tehlikeler nedeniyle binlerce insan evlerini ve tarım arazilerini terk ederek göç etmek zorunda kaldı.

Verilen haber doğrultusunda aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bölgedeki yanardağın faaliyete geçerek patlaması, fiziksel yasanın konusu içinde değerlendirilir.
- B) Yanardağın patlaması sonucunda bölgede yaşayan insanların göç etmek zorunda olması toplumsal yasaların konusudur.
- C) Haberin konusu hem fiziksel hem de toplumsal yasalarla ilişkilendirilebilir.
- D) Yeryüzünde meydana gelen doğal afetler, biyolojik yasanın konusu içinde değerlendirilir.

4.

Hutbenin konusu aşağıda verilen evrensel yasalardan hangileriyle ilişkilidir?

- A) Yalnızca biyolojik yasa
- B) Yalnızca toplumsal yasa
- C) Biyolojik ve toplumsal yasa
- D) Fiziksel ve biyolojik yasa

BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

İrade: En az iki şeyden birini tercih etme gücüdür.

Cüz-i İrade: Allah'ın insanlara verdiği sınırlı tercih etme ve dileme gücüdür.

Küllî İrade: Allah'ın sınırsız ve sonsuz dileme gücüdür.

- Yüce Allah, insana akıl ve düşünme yeteneği vererek onu iyiyi ve kötüyü, doğruyu ve yanlış biribirinden ayırt edebilecek özellikte yaratmıştır.
- İslam dinine göre insan; düşünce, söz ve davranışlarında özgür bir varlıktır.
- İnsan; akli ve özgür iradesiyle yaptığı davranışlarından sorumlu tutulmuştur.
- İnsan eylemleri seçime bağlı olmayan ve seçime bağlı olan eylemler olmak üzere ikiye ayrılır.

$$\text{Akıl} + \text{İrade} = \text{Sorumluluk}$$

İNSANIN HAYATINDAKİ EYLEMLER

Bazı eylemler bizim kontrolümüz dışında gerçekleşirken, bazıları ise bizim seçimlerimiz ve kararlarımız sonucunda gerçekleşir.

İnsanın, gerçekleşmesinde bir etkisinin olmadığı eylemler:

- Kan dolaşımı
- Kalbin atması
- Midemizin yiyecekleri sindirmesi
- Solunum yapmak
- Doğmak ve ölmek
- Cinsiyet ve ırk

İnsanın, kararları sonucunda gerçekleşen eylemler:

- Meslek sahibi olmak
- İnanmak ve ibadet etmek
- İyiyi tercih etmek ve yapmak
- Kötü olan şeylerden kaçınmak
- Ahlâhi görev ve sorumlulukları yerine getirmek

Bazı şeyler bizim elimizde değildir; ancak seçimlerimiz bizim sorumluluğumuzdadır.

İyiyi seç, doğruyu yap, güzel bir hayat kur.

Özgürlük, zorlama ve baskı olmadan kişinin kendi iradesiyle karar vermesidir. **Sorumluluk** ise verdiği karar sonrasında doğan sonuçları kişinin kabul etmesidir. Bu nedenle insan, akıl ve özgür iradesi sayesinde gerçekleştirdiği davranışların sonucuna da katlanır.

İslam dini, söz ve davranışlardan sorumlu tutulmayı akla ve özgür iradeye bağlı kılmıştır. Akıl ve irade sahibi olmayan diğer tüm canlılar, yaptıkları davranışlardan sorumlu tutulmazlar.

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

Önemli!

İnsan kendi iradesiyle doğru ya da yanlış tercih eder, onun tercihlerine göre de Allah o fiilleri yaratır. Allah sonsuz bilgisiyle insanın hangi davranışı seçeceğini önceden bilir. Ancak Allah'ın bu bilgisinin kişinin tercihi üzerinde bir etkisi yoktur. Çünkü insan, davranışlarını bu bilginin etkisinde kalmadan kendi iradesiyle belirler.

İRDEMİZ İLE SEÇTİKLERİMİZDEN BİZ SORUMLUYUZ!

İrade, doğruyu seçmek ve sorumlu davranmak için verilmiştir.

Yaptığımız seçimlerde ve davranışlardan sorumluyuz.

İyi tercihler huzur ve mutluluğu, kötü tercihler üzüntüye neden olur.

SONUÇ

İnsan, cüzi iradesiyle seçim yapar, tercihte bulunur. Ancak hayatını etkileyen birçok olay Allah'ın külli iradesiyle gerçekleşir. Bu yüzden insan, kontrolü dışındaki durumlardan sorumlu tutulmaz; kendi seçimlerinden ise sorumludur.

"Allah, dilediğini yaratır, dilediğini seçer. Onların hiçbir seçme hakkı yoktur." (Kasas Suresi, 68. Ayet)

İrade ve Sorumluluk İlişkisi

- İnsan neden sorumludur?
- İnsan akıl ve irade sahibi olduğu için sorumludur.
- Sorumluluk, kişinin davranışlarının sonuçlarını üstlenmesidir.
- Sorumluluk = Yaptıklarının sonucunu kabul etmektir.

- Sorumluluk neyi gerektirir?
 - Hesap vermeyi gerektirir.
 - Yapılanlardan sorguya çekilme vardır.
 - Yapılması gerekenleri yapmamak da sorumluluktur.
- Ayet:** "Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz."
- ÖNEMLİ!** • İnsan yaptığı seçimlerden sorumludur. • Ama bu sorumluluk gücü kadardır.

Dikkat!

İnsan, kaderi suçlayarak "Alın yazım buymuş, talihim karaymış." gibi halk arasında yaygın kullanılan kalıplaşmış bahanelerle sorumluluktan kurtulamaz. Kişi akli, ilmi ve iradesi sayesinde tercihlerini doğru yönde yaparak seçimlerinin onu mükâfata mı yoksa cezaya mı götüreceğinin farkında olmalıdır.

İnsanın iradesi ve sorumluluğunu anlatan ayetler:

- "Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü üstlenmez..." (İsra suresi, 15. ayet)
- "Ona iki yolu (iyi ve kötüyü) gösterdik." (Beled suresi, 10. ayet)
- "Kim iyi bir iş yaparsa faydası kendisinedir ve kim kötülükte bulunursa zararı kendisinedir..." (Fussilet suresi, 46. ayet)

Örnek Soru:

- Özgürlükle sorumluluk arasında yakın bir ilişki vardır. Özgürlük, sorumluluğu da beraberinde getirir. Bu nedenle de akıllı ve özgür irade sahibi bir varlık olan, eylemlerini bilinçli bir şekilde gerçekleştiren insan yaptıklarından sorumludur.
- Sorumluluk, kişinin özgür iradesiyle gerçekleştirdiği davranışların sonucunu üstlenmesi demektir.

Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı verilen paragrafta yoktur?

- A) Özgürlük ve sorumluluk arasında bir ilişki var mıdır?
- B) İnsanlar yaptıkları davranışlardan sorumlu tutulur mu?
- C) İnsan hangi özelliğinden dolayı yaptıklarından sorumlu tutulur?
- D) Evrendeki her şey kader dâhilinde mi belirlenir?

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen boşlukları doldurarak sorularla cevapları eşleştiriniz.

özgürlük

cüz-i

sorumluluk

tercih

akıl

külli

Sorular

1	İnsanın sınırlı olan iradesine ne denir?	
2	Kişinin baskı ve zorlama olmadan, karar verebilmesine denir?	
3	İrade ne demektir?	
4	Allah'a ait sonsuz ve sınırsız iradeye ne denir?	
5	Kişinin yaptığı eylemlerin sonuçlarını kabullenmesine ne denir?	
6	Dinen sorumlu tutulmanın temel şartı nedir?	

Cevaplar

A	İnsanın seçimlerinin sonuçlarını kabullenmesine..... denir.
B	Sınırsız olan bu iradeye İrade denir.
C	İrade etme demektir.
D	ve irade sahibi olmaktır.
E	Bu iradeye irade denir.
F	Kişinin kendi isteği ve düşüncesiyle karar verebilmesine denir.

ETKİNLİK 2

"Kula belâ gelmez Hak yazmayınca, Hak belâ yazmaz, kul azmayınca."

Yukarıdaki halk deyişini, insanın sahip olduğu akıl, irade ve sorumluluk gibi kavramları da göz önünde bulundurarak İslam'ın kader anlayışı açısından kısaca değerlendiriniz.

.....

.....

.....

ETKİNLİK 3

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

	İfadeler	D/Y
1	İnsanın sorumluluk sahibi olmasını sağlayan akıl ve irade sahibi olmasıdır.	
2	İnsan kendi iradesiyle karar verdiği seçimlerinde sorumlu tutulamaz.	
3	İnsanın eylemleri, zorunlu ve seçime dayalı olmak üzere iki kısımdır.	
4	Kişinin yaptığı bir işten dolayı gerektiğinde hesap vermek zorunda olması külli irade alanında yer alır.	
5	Dinimize göre insan, düşünce, söz ve davranışlarında özgür bırakılmış bir varlıktır.	
6	İnsanın ilmi ve iradesi sınırsızdır.	

ETKİNLİK 4

Aşağıda verilen örneklerin hangi İrade alanıyla ilgili olduğunu bularak tabloya yazınız.

1	Emek harcamak	2	Yardımsızlık	3	Cinsiyet
4	Sabırlı olmak	5	İbadet etmek	6	Göz rengi
7	Kan grubu	8	Doğum yeri	9	Din
10	İrk	11	Meslek seçimi	12	Doğum tarihi
13	Anne babadan dünyaya gelmek	14	Nefes alıp vermek		

Külli İrade Alanı	Cüz-i İrade Alanı

1. • "Ve de ki hak (gerçek) Rabb'indendir. Öyleyse dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin." (Kehf suresi, 29. ayet)
- "Gerçek şu ki biz insana yolu yöntemi gösterdik. Şükredici ya da nankör olması kendisine kalmıştır." (İnsan suresi, 3. ayet)
- "Allah, yaptığından sorumlu tutulamaz; onlar ise sorguya çekileceklerdir." (Enbiyâ suresi, 23. ayet)

Verilen ayetler insanın aşağıdaki hangi yönüyle ilişkilendirilemez?

- A) İrade sahibi olarak yaratıldığı
- B) Seçimlerinde serbest bırakıldığı
- C) İradesinin Allah tarafından sınırlandırıldığı
- D) Sorumluluk sahibi olduğu

2. Dinimiz İslam, akla büyük önem verir. Kur'an'da yer alan birçok ayette insanlardan akıllarını kullanmaları, varlıklar ve olaylar üzerinde düşünmeleri istenir. Bu konuda kutsal kitabımızda yer alan "... Akılınızı kullanmıyor musunuz?", "... Siz hiç düşünmez misiniz?" gibi ayetler, akıllı kullanmanın gereğini ve önemini ortaya koymaktadır.

Dinimizde insanın akıl sahibi olmasının önemli sayılmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların yeme içme gibi temel ihtiyaçlarını akıl ile karşılaması
- B) İnsanın yaratılma amacının ahirete hazırlık olması
- C) İnsanın diğer canlılardan üstün kılınması
- D) Dinin emir ve yasaklarından akıl sayesinde sorumlu tutulması

3. Evrendeki her şey Allah'ın bilgisi ve iradesi ile meydana gelmektedir. Bu nedenle istediğimiz bir şeyin gerçekleşmesi ya da yapacağımız işler için önce elimizden gelen çabayı harcamalı, sonra da Allah'tan yardım dilemeliyiz. Konuşmalarımızda sık sık "İnşallah (Allah dilerse)" ifadesini kullanmalıyız. Kur'an-ı Kerim de bizlere böyle davranmayı tavsiye eder. Bu konuyla ilgili bir ayette şöyle buyurulmuştur:

Parçaya verilebilecek ayet örneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Allah'ın dilemesine bağlamadıkça hiçbir şey için 'Bunu yarın yapacağım.' deme..." (Kehf suresi, 23-24. ayetler)
- B) "Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür. Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu görür." (Zilzâl suresi, 7-8. ayetler)
- C) "... Yaptıklarınızdan mutlaka sorumlu tutulacaksınız." (Nahl suresi, 93. ayet)
- D) "Ve de ki: Hak Rabb'inizdendir. Öyle ise dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin..." (Kehf suresi, 29. ayet)

4. İnsan, gücü sınırlı bir varlıktır. Bu nedenle de istediği her şeyi yapamaz. Örneğin insan ne kadar isterse istesin, kendisinin ya da bir başkasının ölümünü engelleyemez. Zamanı durduramaz veya geriye döndüremez. Bütün bunlar, insanın sınırlı bir iradeye (cûzi irade) sahip olduğunu gösterir.

Parçada yer alan örneklere ek olarak aşağıdakilerden hangisi verilemez?

- A) Doğduğu anda sahip olduğu ten rengini değiştiremez.
- B) Aldığı eğitim sonucu sahip olduğu mesleğini değiştiremez.
- C) Doğum tarihini ve yerini değiştiremez.
- D) Biyolojik olarak sahip olduğu anne babasını değiştiremez.

5. İnsan akıl ve irade sahibi olan tek varlıktır. Bu özelliği sebebiyle de tercihlerinde özgürdür ve bu tercihler sonucu ortaya çıkan durumlardan da sorumludur. Bu durum, Kur'an-ı Kerim'de şu şekilde ifade edilmektedir:

Parçayı tamamlayan ayet örneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için elbette ibretler vardır." (Âl-i İmrân suresi, 190. ayet)
- B) "... Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz." (Nahl suresi, 93. ayet)
- C) "Eğer Rabb'in dileyseydi yeryüzündeki insanların tümü toplu hâlde mutlaka iman ederlerdi." (Yunus suresi, 99. ayet)
- D) "... Kararını verdiği zaman da artık Allah'a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)

6. Allah, kullarına adaleti ile hükmederken onların iradesine müdahale etmez. Buna ek olarak merhameti ile destekler, iyi amelleri karşılığında kuluna yardım eder, O'ndan yüz çevirdiklerinde ise onu kendi hâline bırakır. "Kim bir iyilik yaparsa ona on katı vardır. Kim de bir kötülük yaparsa o da sadece o kötülüğün misliyle cezalandırılır ve onlara zulmedilmez." (En'am, 160. ayet) ayeti bu durumu tam olarak açıklamaktadır.

Parça doğrultusunda,

- I. Allah, insanları seçimlerinde serbest bırakmıştır.
- II. Allah, insanların yaptıkları iyi davranışları fazlasıyla ödüllendirir.
- III. İnsanların dünyadaki tek görevi Allah'a kulluktur.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. İnsan, yapmış olduğu iyilikleriyle övünürken Allah ona verdiği nimetleri hatırlatır ve bunun insanlığın bir gereği olduğunu ifade eder. Kötülük işlediği zaman, sorumlusun çünkü iraden var, der. İyiliğin kendisinden kötülüğün ise insanın nefsinden olduğunu belirtir. İnsanın eğilimi ise tam aksine iyilikleri kendinden bilir, kötülüklerinin sorumluluğunu başkasına yüklemek ister.

Parçayı destekleyen ayet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "...Kararını verdiğin zaman artık Allah'a dayanıp güven çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Âl-i İmrân suresi, 159. ayet.)
- B) "Bütün bunlar mutlak güç sahibinin, hakkıyla bilen takdiridir (ölçüp biçmesidir)." (En'am suresi, 96. ayet)
- C) "Kim doğru yola girerse, kendisi için girmiş olur. Kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapar." (Zümer suresi, 41. ayet)
- D) "Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..." (Fâtır suresi, 44. ayet)

8. Seçme hürriyeti insan için ancak sınırlı bir alanda söz konusu olabilir. İnsanın hayatıyla ilgili önemli hususlar bunu kanıtlar. Örneğin insanın dünyaya gelişi kendi elinde değildir, dünyayı terk edişi de böyledir. Bu durum insanı kendisini aşan bir varlıkla yüz yüze getirmekte ve sonsuz hürriyete sahip mutlak bir varlığı düşündürmektedir.

Parçada irade ile vurgulanmak istenen ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah'ın çizdiği belli sınırlar içinde gerçekleştiği
- B) İnsanın toplumda kabul görmesini sağlayan bir araç olduğu
- C) İnsanların isteklerini kontrol edebilme mekanizması olduğu
- D) İnsanları birbirinden ayıran en temel özellik olduğu

9. İnsanların iman etmeleri tamamen özgür bir şekilde herhangi bir zorlama, baskı olmadan olmalıdır. Aksi hâlde baskı ve zorlamayla tercih etmek zorunda bırakılacakları bir iman da iman olmaktan çıkar. Çünkü iman kendi iradeleri sonucunda yapacakları bir tercih ile ancak teslimiyet, inanma ve güven duyma ölçüğünde bir iman olur. Peygamberler bu anlamda insanları hiçbir şekilde imana gelmeleri için zorlamamışlar, baskı kurmamışlardır.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Allah'a iman etmek insanın tercihine bırakılmış bir durum değildir.
- B) İnsan fıtrat gereği yaratıcısını bulmaya meyllidir.
- C) İnsan seçimlerini, kendi iradesi doğrultusunda belirler.
- D) Allah'ın iradesi yanında insanınki sınırlıdır.

10. Külli irade; Allah'ın evrende olan-olacak her şeyi dilemesi, takdir etmesi ve yaratmasıdır. Bunun karşısında yer alan cüzi irade ise insana verilen, seçme ve tercih etme özgürlüğüdür.

Buna göre şu sonuçlara ulaşılabilir:

- Allah'ın külli iradesi her şeyi kuşatır.
- İnsanın cüzi iradesi tercih yapmasını sağlar.
- Kader, Allah'ın zorlaması değil, önceden bilmesidir.
- Kul sorumludur, çünkü seçmektedir.

Bu bilgilerden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan ister, Allah yaratır.
- B) Her şey Allah'ın dilemesiyle olur.
- C) İnsanın iyilik yapmayı seçmesi Allah'ın iradesine bağlıdır.
- D) İnsanın iradesi tercih yapmasına imkân verir.

11. Hz. Muhammed (sav) "Yakın akrabalarını uyar" (Şuara, 214) ayeti indirilince, bütün akrabalarını Safa tepesinin çevresine toplamış ve onları Allah'a inanmaları konusunda uyarmıştı. Bütün kabileleri İslam'a davet ettikten sonra kendi kızı Fatıma'ya da şöyle seslenmiştir: "Ey Muhammed'in kızı Fatıma! Kendini cehennemden koru. Ben Allah katında sizin için bir şey yapamam. Ancak aramızdaki akrabalık sebebiyle sizinle ilgimi kesmeyeceğim."

Bu metinde asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

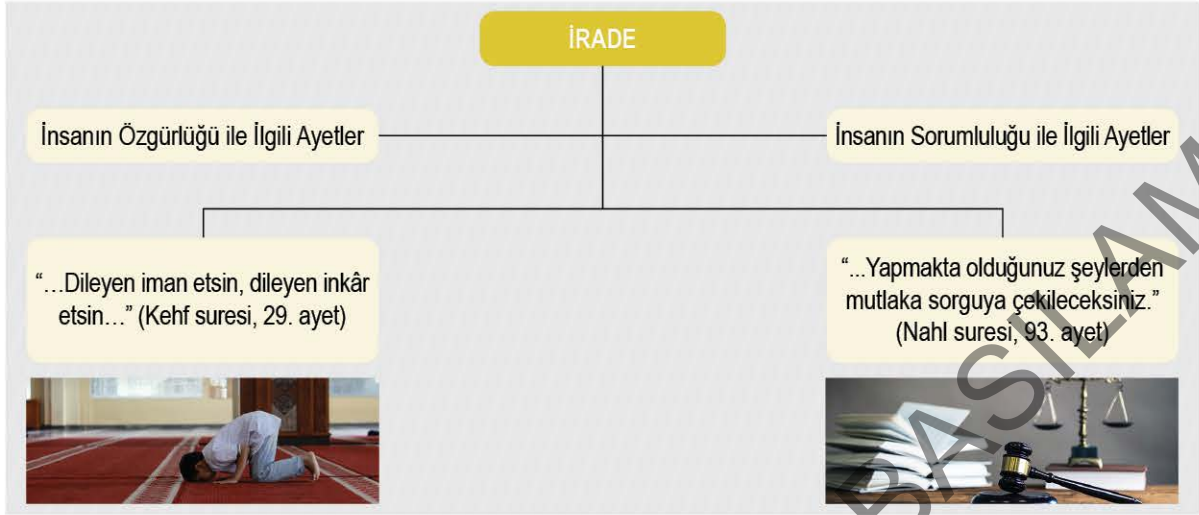
- A) Peygamberlik Allah tarafından verilmiş özel bir görevdir.
- B) Peygamber çocuğu olmak ahirette kıymetli olacaktır.
- C) Akrabalık bağları İslam'da önemsenen değerlerden biridir.
- D) Ahirette herkes kendi yapıp ettiklerinden sorumlu tutulacaktır.

12. İnsan kaderi bahane ederek kendisini sorumluluktan kurtaramaz. Bir insan "Allah böyle yazmış, alın yazım buymuş, Allah böyle takdir etmiş, ben ne yapayım?" diyerek hem kötülük yapamaz hem de kötülük işledikten sonra da kendisini suçsuz gösteremez, kaderi mazeret olarak ileri süremez. Çünkü bu fiiller, insan böyle tercih ettiği için onun seçimine uygun olarak Allah tarafından yaratılmıştır.

Bu metinde asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah, insanı hiçbir konuda sorumlu tutmamıştır.
- B) İnsan fıtratı daima kötü olana yönelme eğilimindedir.
- C) İnsanın yaşadığı durumlar kendi tercihleri sonucunda yaratılmıştır.
- D) Kader, Allah tarafından belirlenen değişmeyen irade ürünüdür.

1.

Verilen şemada insanın sorumluluğu ile ilgili ayetler bölümüne aşağıdaki örneklerden hangisi yazılabilir?

- A) “Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör.” (İnsan suresi, 3. ayet)
- B) “Bu Kur’an; kendisiyle uyarılsınlar, Allah’ın ancak tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir.” (İbrâhîm suresi, 52. ayet)
- C) “Kim iyi bir iş yaparsa faydası kendisinedir ve kim kötülükte bulunursa zararı kendisinedir...” (Fussilet suresi, 46. ayet)
- D) “Nerede olursanız olun, sağlam ve tahkim edilmiş kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size ulaşacaktır...” (Nisâ suresi, 78. ayet)

2.

Allah, insanlara doğru tercihlerde bulunabilmeleri için peygamberler ve ilahi kitaplar göndermiştir. Bu durum Beled suresinin 10. ayetinde şöyle ifade edilmektedir: “Ona iki yolu (iyi ve kötüyü) gösterdik.” Bu imkânları insana bahşeden Allah, seçimlerini insanın özgür iradesine bırakmış ve ahirette ona göre hesaba çekileceğini birçok ayette ifade etmiştir.

Parça doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsan; akli ve iradesiyle tercihleri ve seçimlerinde özgür bir varlıktır.
- B) İnsan doğuştan iyi olanı tercih etmek üzere yaratılmıştır.
- C) İnsan, tercihleri sonucunda ortaya çıkan durumlardan dolayı sorumlu tutulmuştur.
- D) Allah insanların doğru yolu bulabilmesi için elçilerini görevlendirmiştir.

3.

Buna göre öğretmenin verdiği cevap aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İnsanın iradesi istediği her şeyi yapabilecek şekilde belirlenmiştir.
- B) İnsana ait olan seçme hakkı sınırlıyken Allah'a ait olan sonsuz ve sınırsızdır.
- C) Allah'a ait olan irade her şeye hâkim olan, her şeyi içine alan sınırlı iradedir.
- D) İnsan, iradesiyle seçtiği konuların sonuçlarına da katlanmak zorundadır.

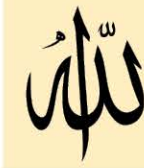
4.

Verilen örnekler doğrultusunda aşağıda yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) İnsan cüz-i iradesiyle yaptığı tercihlerin sonuçlarından sorumlu tutulmaz.
- B) Külli irade alanında insanın iradesi söz konusu değildir.
- C) Cüz-i irade alanına giren konularda kişi, tercihlerini kendisi yapar.
- D) Külli irade alanında insanın doğuştan sahip olduğu genetik özellikler yer alır.

5.

1	Ailemiz	Allah'a ait olan irade alanı	2	İrkımız
3	----	 (Külli irade)	4	----

Verilen tabloda boş bırakılan kutulara aşağıdaki örneklerden hangileri yazılmalıdır?

- A) 3 - Alışkanlıklarımız
4 - Tecrübelerimiz
C) 3 - İncancımız
4 - Sözlerimiz

- B) 3 - Doğum yerimiz
4 - Cinsiyetimiz
D) 3 - Davranışlarımız
4 - Başarımız

6.

Verilen bilgilendirici görsel doğrultusunda aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) İnsan, yaşamını seçimleriyle kendisi şekillendirir.
B) İnsan, yaptığı tercihlerin sonuçlarından sorumludur.
C) İnsan, yapacağı seçimlerde etki altında bırakılmamalıdır.
D) İnsan, daima doğru olana yönelmeli ve onu tercih etmelidir.

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

7. Mert öğretmen, irade konusuyla ilgili bir bulmaca hazırlayarak derste kullanmıştır. Öğrencilerden bulmacayı çözerek verilen anahtar kelimeyi bulmalarını istemiştir.

Buna göre anahtar kelime aşağıdakilerden hangisidir?

- A) KÖTÜ B) ÖMÜR C) ECEL D) ÖLÇÜ

8.

--- ? ---

Yukarıda verilen bilgilendirici görselin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İrade ve sorumluluk dengesi B) Külli irade ve cüzi irade farkı
C) Özgürlük ve sorumluluk arasındaki fark D) Kader ve irade ilişkisi

BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

Ecel, ömür, rızık, tevekkül, hayır, şer, başarı, başarısızlık, hastalık ve sağlık kaderle ilgili kavramlardır. Halk arasında ise alın yazısı, talih, baht, kısmet, şans gibi kavramlar kader yerine kullanılır. Doğru kader inancı bu kavramların anlamlarını bilmek ve aralarındaki ilişkiyi sağlıklı bir şekilde kurmakla oluşur.

ÖMÜR VE ECEL

Ömür: İnsanın doğumundan ölümüne kadar geçen sınırlı zaman dilimine denir.

Ecel: Ömrünü tamamlayan her varlığın yaşamı sona erer. İşte, ömrün bittiği, hayatın sona erdiği zamana ecel denir.

- Allah evreni ve varlıkları belirli bir süre için yaratmıştır. Evren, sonsuz ve sınırsız değildir. Evrenin ve içindeki varlıkların varlığının bir başlangıcı, bir de sonu vardır.

Dikkat!

Evrende var olan her varlığın bir sonu vardır. Nasıl ki ilkbahar geldiğinde bütün bitkiler yeşilleniyor ve çiçek açıyor, sonbahar geldiğinde de yapraklar sararıp dökülüyorsa insan ve diğer canlılar da böyledir. Her canlı; doğar, büyür, gelişir ve vakti geldiğinde ölür.

AYET

"Yer üzerinde bulunan her canlı yok olacaktır. Ancak azamet ve ikram sahibi Rabb'inin zâtı bâki kalacaktır." (Rahman suresi, 26-27. ayetler)

Dikkat!

Ecel ve ömür, ezelde belirlenmiştir. Ecelin ve ömrün tespitinde, insan iradesi söz konusu değildir. Bunlar, tamamen Allah'ın takdirindedir. Ecel ile ilgili, âlimler de çeşitli şiirler yazmış ve ömrün bir sonu olduğunu insanlara hatırlatmışlardır.

RIZIK

Emek: İnsanın bir amaca ulaşması, bir sonuç elde etmesi için zihinsel ve bedensel anlamda çaba sarf etmesi, gayret göstermesidir.

Rızık: Canlıların ihtiyaç duyduğu ve yararlandığı, Allah tarafından sağlanan her türlü nimet anlamına gelir.

AYET

"...Yeryüzünü de ölü, kupkuru görürsün. Biz, onun üzerine yağmur indirdiğimiz zaman kıpırdar, kabarır ve her türden iç açıcı çift çift bitkiler bitirir." (Hac suresi, 5. ayet)

Önemli!

- Yeryüzünde yaşayan her canlı, Allah'ın kendisi için yarattığı rızka ulaşmak için çaba harcar.
- İnsan da kendine verilen güç ve iradeyle rızkını aramakla sorumludur.

TEVEKKÜL

Tevekkül: Bir iş için gerekli olan çabayı göstererek sonucun hayırlısını Allah'tan istemektir.

Hz. Peygamber, tevekkül konusunda bizlere en güzel örnek olmuştur. Mekkeli müşriklerin baskılarının arttığı bir dönemde Medinelî bir heyetle Mekke'de görüşmenin tehlikeli olacağını düşünerek tedbir almış, Mekke'nin dışında Akabe denilen bir vadiye görüşmüştür.

HADİS

"Bir adam Peygamberimize gelerek" "Hayvanımı bağlayarak mı yoksa serbest bırakarak mı Allah'a tevekkül edeyim?" diye sormuştu. Peygamberimiz de "Bağla ve tevekkül et!" buyurdu."

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

Hız. Ömer tembelle tembelle oturanlara sorar: "Siz ne yapıyorsunuz?" "Biz tevekkül edenleriz." dediler. Hız. Ömer: "Siz mütevekkiller değilsiniz, tembellersiniz. Bilin ki ne gökten altın yağar ne de gümüş." demiş. Onların dağılmalarını istemiştir.

- Tevekkül inancı, tembelliğe ve miskinliğe pirim veren bir anlayış değildir.

- *İnsanın doğru olmayan işlerde Allah'tan yardım istemesi tevekkül değildir.*
- *Tembellik ederek, hiçbir sorumluluk almayarak bir işte başarılı olmayı istemek tevekkül değildir.*
- *Herkes gücünün farkında olmalı, miskinlik göstermemelidir.*
- *Herkesin kendine ait, gücü oranında bazı bireysel ve toplumsal sorumlulukları vardır.*

AYET

"Müminler, ancak o kimselerdir ki Allah anılınca kalpleri ürperir, onlara Allah'ın ayetleri okunduğunda o ayetler onların imanlarını artırır ve Rabb'lerine tevekkül ederler." (Enfâl suresi, 2. ayet)

Örnek Soru:

Ayça, arkadaşı Kerim'e günde sekiz saat soru çözerek kararlılıkla sınava hazırlandığını söyledi.

Kerim: "Ne kadar güzel! İnşallah istediğin okula girerek çalışmanın karşılığını alırsın." dedi.

Bunun üzerine Ayça: "Tabii ki yerleşeceğim! O kadar çalışıyorum. Ben istediğim okula yerleşmezsem kim yerleşecek ki?" diye cevap verdi?

Bu diyalogda Ayça'nın tevekkülle ilgili aşağıdakilerden hangisini dikkate almadığı söylenebilir?

- A) Kişinin kendi isteğini B) Allah'ın dilemesini C) Rızkın önemini D) Kararlı olmanın neticesini

BAŞARI VE BAŞARISIZLIK

Başarı; bir işte elde edilen iyi, güzel, yararlı sonuç anlamına gelir. Çalışmak, başarılı olmanın temel şartıdır. Çünkü hayatta her başarı çalışmaya bağlıdır.

Dinimiz, başarı elde etmek için çalışmaya büyük önem verir ve insanlardan zamanlarını iyi değerlendirmelerini ister. Müslüman toplumlarda bazı kişiler, başarısız olduklarında bu durumu kadere bağlamaktadır. Bu yanlış bir düşüncedir. Hayatta başarılı olabilmek için çalışmak gereklidir. Çalışmayıp tembellik eden kimsenin başarılı olması mümkün değildir.

Hiçbir başarı tesadüf eseri gerçekleşmemiştir. Meşhur bilim adamları, yöneticiler, sporcular başarılarını planlı ve çok çalışmaya borçludurlar. Başarıya giden yollar zorluklarla dolu olsa da "alınımın yazısı karaymış, talihsizim, bahtsızım, kısmetsizim" gibi toplumda kalıplaşmış yanlış düşüncelerle gayreti bırakmamak gerekir.

SAĞLIK VE HASTALIK

Sağlık; Kişinin fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik hâlinde olmasını ifade eder.

Hastalık; sağlığın bozulmasıdır. Hasta olan kişinin bedeninde ve zihninde onu rahatsız eden anormal, durumlar ortaya çıkar.

İnsan ve kader ilişkisinde insana düşen, sorumluluğunu yerine getirmesidir. Kişi; beden ve ruh sağlığını korumak için temiz, iyi ve doğru olanı tercih etmelidir. Buna rağmen hasta olursa kötü talih, kara baht, kara yazı gibi ifadelerle sorumluluktan kaçmamalı, Yüce Allah'a dua etmeli ve tedavi görerek iyileşmenin yollarını aramalıdır.

AYET

"Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerin helal ve temiz olanlarından yiyeceğinizi.. (Bakara suresi 168. ayet)

İnsan, sağlığını korumaktan sorumludur. "Kaderimde ne varsa o olur." diyerek tedaviyi ihmal etmek doğru kader anlayışıyla bağdaşmaz. Bu konuda Hız. Muhammed (sav), "Ey Allah'ın kulları! Tedavi olunuz. Şüphesiz Allah her hastalığın şifasını yaratmıştır." buyurarak hastalığa çare aramanın önemini belirtmiştir.

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen davranışlardan islam dinine göre doğru olanlara "D" yanlış olanlara ise "Y" harfi koyunuz.

Emek sarfetmeden kazanç sağlamak.	Çalışıp, emek harcıyıp sonucu Allah'a bırakarak tevekkül etmelidir.	İnsanlar ömür sürelerini belirleyebilirler.
Peygamberlerin çalışmalarına gerek yoktur.	Akıl sağlığı yerinde olmayanlarda sorumludur.	Anne ve babamızı kendi irademizle seçemeyiz.
Göz rengimizi değiştirebilmek bizim elimizdedir.	Evrenin bir sonu yoktur, sonsuzdur.	Allah tarafından sağlanan her türlü nimet rızıktır.

ETKİNLİK 2

Aşağıda verilen kelimeleri bulmacada bularak işaretleyiniz.

EMEK	RIZIK	TEVEKKÜL
BAŞARI	ÖMÜR	ECEL

T	E	V	E	K	K	Ü	L	A	S	E
D	O	Ğ	R	U	A	S	D	G	D	M
K	G	H	J	L	Ş	I	U	Y	F	E
R	A	U	I	S	D	R	H	K	G	K
T	U	Z	D	D	M	U	I	U	H	Ş
B	L	G	A	E	N	Y	A	Z	J	M
A	S	H	U	G	C	T	G	H	I	A
Ş	D	J	L	G	K	E	B	U	K	K
A	F	I	S	H	M	A	L	I	O	R
R	G	G	D	J	N	S	D	O	K	T
I	T	U	F	I	L	D	Y	E	A	I
I	O	K	G	Ö	M	Ü	R	R	U	R

ETKİNLİK 3

Elif

Emek harcamadan kazanç elde edilebilir.

Ali

İnsanın riski kaderiyle sınırlıdır.

Zeynep

Riskı veren Allah'tır. Çalışmasam da olur.

Ömer

İnsan için en iyisi çalışması karşılığında aldığı elde ettigidir.

Çalışmak, emek harcamak ve sonucunda Allah'ın istediği gibi helal yoldan kazanmak konusunda doğru ifade kullanan ismi yazınız.

ETKİNLİK 4

"Zorlukları bertaraf edenler, daha zorlu meydana çıkmadan tedbirini alanlardır." (Sun Tzu)

"Akıl sonradan ah çekmek için değil, düşünüp tedbir almak içindir." (Mevlana)

Bu sözlerde vurgulanan kaderle ilgili kavramın adını yazınız.

ETKİNLİK 5

Bu görselde vurgulanmak istenen temel mesajı yazınız.

1. Bazı Müslümanlar; tevekkülü çalışmadan, önlem almadan Allah'a dayanıp güvenmek olarak algılamaktadırlar. Örneğin deprem kuşağında yerleşim birimleri kurmakta, çürük ve dayanıksız binalar yapmakta, sonra da "Biz Allah'a tevekkül ettik. Kaderimizde ne varsa o olur." demektirler. Oysa bu tür anlayışlar yanlıştır ve dinimizin tevekkül anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Bu nedenle...

Parça, aşağıdaki ifadelerden hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) kaderimizde yaşamamız gereken her türlü olumsuzluğa razı olmalıyız.
- B) başımıza gelebilecek olumsuzluklara karşı önlem almalı, sonra Allah'a sığınmalıyız.
- C) elimizden ne gelirse gelsin kaderin önüne geçemeyeceğimizi kabul etmeliyiz.
- D) Allah'ın, kullarını rıziksız bırakmayacağını unutmamalıyız.

2. Günlük yaşamda halk arasında kalıplaşmış ve kaderle ilişkilendirilen deyimler vardır. Bunlardan bazıları şöyledir:

- Ağzı veren, azığı da vermiştir.
- Ağırda oğlak doğunca derede otu biter.
- İşleyen demir ışıldar.
- Ne karınca zayıf olmakla aç kalır ne de arslan pençesinin zoruyla karın doyurur.

"Yeryüzünde yürüyen her canlının rızık, yalnızca Allah'ın üzerinedir. Allah o canlının durduğu yeri ve sonunda bırakılacağı mekânı bilir..." (Hud suresi, 6. ayet)

Buna göre verilen deyimlerden kaç ayette vurgulanan kavramla ilişkilidir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

3. "Allah, geceyi gündüzün içine sokar, gündüzü de gecenin içine sokar. Güneş'i ve Ay'ı da koyduğu kanunlara boyun eğdirmiştir. Her biri, belirlenmiş bir süreye kadar hareketlerini sürdürürler. İşte bu, Allah'tır, Rabbinizdir. Mülk yalnızca O'nundur. Allah'ı bırakıp da ibadet ettikleriniz, bir çekirdek zarına bile hükmedemezler." (Fâtır suresi, 13. ayet)

Verilen ayette kaderle ilgili olan aşağıdaki hangi kavrama değinilmiştir?

- A) Emek
- B) Rızık
- C) Tevekkül
- D) Ecel

4. Salih öğretmen, derse gelen çocuklara kaderle ilgili olan kavramlardan başarıya yönelik olarak aşağıdaki bilgileri vermiştir:

İnanan insan, başarı yolunda sorumluluklarını yerine getirdikten sonra başarının Allah'ın bir lütfu olduğunu da bilir. Bu konuya Kur'an-ı Kerim'de şöyle değinilmiştir: "... Ben sadece gücümün yettiği kadar ıslah etmek istiyorum. Fakat başarmam ancak Allah'ın yardımı ile. Yalnız ona dayan-dım ve yalnız ona döneceğim." Dolayısıyla başarı, azim, gayret, sebat ve sabır gibi tutum ve davranışlar Allah'ın bizlere bir ikramıdır.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdaki öğrencilerden hangisinin yaptığı yorum konuyla tam olarak ilişkili değildir?

- A) **Ali:** İnsanın sorumlu olmasının temel nedeni, dünya hayatını huzurlu şekilde geçirmesidir.
- B) **Emre:** Başarı elde etmek isteyen kişi, sorumluluklarını yerine getirmelidir.
- C) **Semih:** Bir konuda azimli ve gayretli olmak, başarı yolunda önemli bir adımdır.
- D) **Mehmet:** İnsan, elinden geleni yaptıktan sonra istekleri için Allah'a sığınmalıdır.

5. Selma öğretmen derste "Emek ve Rızık" konusunu işlemiştir. Konuyla ilgili temel bilgileri ve örnekleri anlattıktan sonra öğrencilerden konuya dair hadis örnekleri vermesini istemiştir. Üç öğrenci tahtaya kalkarak şu hadisleri yazmıştır:

Merve: "Hiç kimse kendi kazancından daha hayırlı rızık yememiştir."

Kerim: "Sizden herhangi birinizin sırtına bir bağ odun yükleyip onu satması, dilenmesinden hayırlıdır..."

Ali: "Sizden kim huzuru yerinde, bedeni sağlıklı ve günlük yiyeceği de yanında olarak güne başlarsa sanki dünya nimetleri ona toplanmış gibidir."

Buna göre hangi öğrencilerin verdiği örneğin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnızca Merve'nin
- B) Yalnızca Ali'nin
- C) Merve ve Kerim'in
- D) Kerim ve Ali'nin

6. Emrah: Dede: "....."

Salih Amca: "Evladım, her insanın ve bütün yaratılmışların sahip olduğu bir ömür süresi vardır. Ömür fanidir; başlangıcı ve sonu vardır. Hiç kimse ve hiçbir şey bu dünyada ebedi değildir. Bu ilahî kanun, tüm varlıklar için geçerlidir. Her canlı genel kural gereği doğar, büyür ve ölür."

Salih Amca'nın verdiği cevaba göre; Emrah, dedesine aşağıdaki sorulardan hangisini sormuş olamaz?

- A) İnsan ömrünün belli bir sınırı var mıdır?
- B) Allah, eceli yalnızca insanlar için mi takdir etmiştir?
- C) Yaşadığımız evren de bir gün yok olacak mı?
- D) Allah'ın insanları yaratma amacı nedir?

7. Aküyü geliştirmek için 10.000 kere başarısız olan Thomas Edison'a bu başarısız girişimleri sorarsanız, "Ben başarısız olmadım, sadece işe yaramayan 10.000 yol buldum." der. İnsan her zaman başarısızlıklarından ders çıkarmalı, her başarısızlığın başarı yolunda bir öğrenme fırsatı olduğunu bilmelidir. İnsan bir hata yaptığında öğrenmeyi reddederse onun aynı hatayı yeniden yapma olasılığı yüksektir. İnsan başarısız olabilir. Burada önemli olan, başarıya giden yolda pes etmemeyi öğrenmektir.

Parçada başarılı olmakla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bu yolda yılmamak ve azimli olmak
- B) Her konuda başarılı olunamayacağını kabul etmek
- C) Tekrar tekrar denemekten korkmamak
- D) Hataların, öğrenme yolunda farklı adımlar olduğunu anlamak

8. Hz. İbrahim, Allah yoluna davet için gece gündüz durmadan dinlenmeden, çevresindekilere gerçekleri anlatmış; bu yolda elinden gelen her şeyi yapmıştı. Sonunda kendisini ateşe atmaya karar verdikleri zaman, "Ben Rabb'im'e gideceğim. O, beni doğru yola iletecek." demişti. Ateşe atılınca da Cebrail'in "Benden bir arzun var mı?" sorusuna karşılık, "Hayır, benim sana ihtiyacım yok. Rabb'im hâlimi biliyor, görüyor. Bize Allah yeter, O ne güzel vekildir!" diyerek Allah'a teslimiyetini göstermişti.

Parçada Hz. İbrahim'in aşağıdaki hangi özelliğine vurgu yapılmıştır?

- A) Tevekkül sahibi olmak
- B) Dürüst olmak
- C) Merhametli olmak
- D) Sorumluluklarının bilincinde olmak

9. Bazı insanlar sağlıklarını korumak için gereken önlemleri almamakta, hastalanınca da bunu, "Allah'ın takdiri böyleymiş, ne yapalım!" diyerek kadere bağlamaktadır. Böyle bir anlayış, dinimizin temel ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. İslam dininde bu şekilde bir kader anlayışının ve teslimiyetçiliğin yeri yoktur.

Buna göre doğru kader anlayışına sahip olan insan aşağıdaki davranışlardan hangisini yapmalıdır?

- A) Sorumluluklarının gereğini yapmalı, sonrasını Allah'a bırakmalıdır.
- B) Hastalandığında çareyi dua etmekte bulmalıdır.
- C) Hastalanmamak için gerekli tüm önlemleri almalıdır.
- D) Yaptığı hatalar sonucunda Allah'a sığınmalıdır.

10. Sağlık ve hastalık Allah tarafından insanlara gönderilmiş bir imtihandır. İnsan bu imtihandan geçebilmek için hastalıkları kaderden kaynaklanan bir olumsuzluk olarak görmemelidir. Bu inanç dinimizin kaza ve kader anlayışıyla bağdaştırılamaz. Çünkü Allah, her hastalığın çaresini de yaratmıştır. Bununla ilgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurur: "...Ey Allah'ın kulları, tedavi olunuz! Muhakkak Allah her hastalığın şifasını yaratmıştır..."

Parça doğrultusunda,

- I. İnsan, başına gelen olumsuz durumları kadere yüklememelidir.
- II. İnsan, hasta olduğu zaman tedavi olmak için üzerine düşen bütün sorumluluklarını yerine getirmelidir.
- III. Hastalıklar insanın sabrının sınanmasıdır.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

11. Allah, yeryüzünün halifesi kıldığı insana yeryüzünün bütün imkânlarını sunarken ondan da emek harcayarak bu imkân ve nimetlerden yararlanmasını istemektedir. Nimetlerden yararlanmak, rızıkını aramak, çalışmak, yararlı iş ve eylemlerde bulunmak teşvik edilmekte; mülkiyet edinmek, sermaye biriktirmek de normal karşılanmaktadır.

Parçayı destekleyen ayet aşağıdakilerden hangisidir?

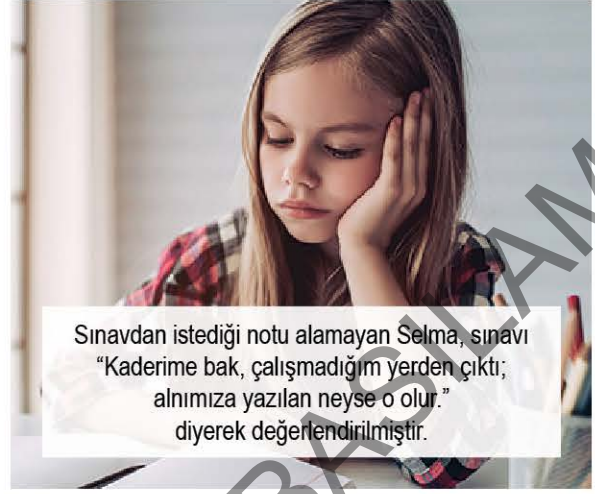
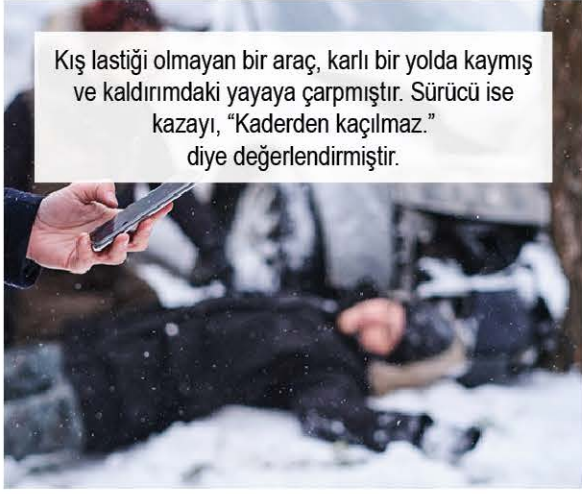
- A) "Müminler ancak Allah anıldığı zaman yürekleri titreyen, kendilerine Allah'ın ayetleri okunduğunda imanlarını artıran ve yalnız Rablerine dayanıp güvenen kimselerdir." (Enfal suresi, 2. ayet)
- B) "Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanları başarıları sebebiyle kurtarır. Onlara kötülük dokunmaz. Onlar üzülmeyenler de." (Zümer suresi, 61. ayet)
- C) "İnsan ancak kendi çalışmasının karşılığını elde edebilir. Onun çalışması ileride kesinlikle gözler önüne serilecektir." (Necm suresi, 39-40. ayetler)
- D) "...Kararını verdiğin zaman artık Allah'a dayanıp güven çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)

12. Meşhur bilim adamları, yöneticiler, sporcular başarılarını planlı ve çok çalışmaya borçludurlar. Günümüzde dünyanın kalkınmış ve sanayileşmiş ülkeleri, bu seviyelerine çalışmaya, üretmeye verdikleri önem sayesinde ulaşmışlardır. Bütün bunlar, hiçbir başarının tesadüf eseri gerçekleşmeyeceğini göstermektedir.

Parçaya göre başarılı olmanın temel şartı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah'a tevekkül etmek
- B) Planlı olmak ve çok çalışmak
- C) Allah'tan gelecek rızık beklemek
- D) Rızık helal yoldan kazanmak

1.

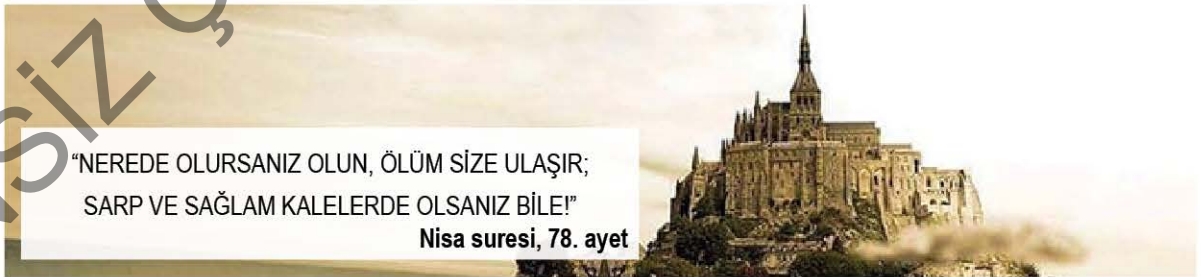
İslam'ın kader anlayışına göre verilen örneklerdeki kişiler tarafından yapılan yorumlarla ilgili,

- I. Yanlış kader anlayışına sığınmışlardır.
- II. Tedbir almayı ve hazırlık yapmayı ihmal etmişlerdir.
- III. Kaderin hiçbir şekilde değiştirilemeyeceğine inanmışlardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

2.

Verilen ayet doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Allah, varlıklar için bir ömür ve ecel takdir etmiştir.
- B) Ölüm, hayatın vazgeçilmez ve kaçınılmaz bir gerçeğidir.
- C) İnsan, öldükten sonra dünyada yaptıklarının karşılığını ahirette görecektir.
- D) Allah'ın evrene koymuş olduğu yasası gereği her insanın ömrü bir gün son bulacaktır.

3.

GRİP	
Nasıl Gelir?	Nasıl Gelmez?
 Havasız ortamda kalırsak	 Elleri sık sık yıkarsak
 Kendimizi çok yorarsak	 Sağlıklı beslenirsek
 Bol sıvı tüketmezsek	 Uykusuz kalmazsak
 Kalabalıklardan uzak durmazsak	 Tokalaşmaktan kaçınırsak
 Elleri burna ve göze dokundurursak	 Bol C vitamini alırsak

Bu bilgilendirici görselden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Hastalıklardan korunmanın bir yolu, sağlıklı yiyecekler tüketip dengeli beslenmektir.
- B) İnsan vücudunun alması gereken uyku miktarı, sağlık için kaçınılmaz bir gerekliliktir.
- C) İnsan, hasta olduğunda gerekli tedavi yollarını araştırarak önlem almalıdır.
- D) İnsanlarla yakın temastan kaçınmak, hasta olma riskini azaltan faktörler arasında yer alır.

4.

"Meslek seçiminde ailemin ve aldığım eğitimin rolü büyük. Aslında küçüklüğümde beri doktor olmayı hayal eden çocuklardan değildim. Ben sanatçı bir aileden geldiğim için sanatla uğraşmak istedim. Ankara Fen Lisesi mezunuyum. Fen ve araştırma ağırlıklı bir okulda yatılı olarak 3 yıl geçirmem, ister istemez suların sanattan pozitif bilimlere doğru akmasına yol açtı. İnsanı sevdiğim için tıbbi, resmi sevdiğim ve görsel hafızam iyi olduğu için renk ve şekil dünyası patolojiyi seçtim."

Bu metin, kader ile ilgili aşağıdaki hangi kavramla ilişkilendirilemez?

- A) Cüz-i irade
- B) Emek
- C) Başarı
- D) Tevekkül

5.

Dünya âdeta bir yolcu treni gibi bir taraftan dolarken bir taraftan boşalmaktadır. Her gün yeni bir bebek dünyaya gelirken diğer yandan birçok kişi yaşama veda etmektedir.

Bu hareketlilik evrendeki canlı olan ağaçlar, çiçekler ve hayvanlar için de geçerlidir. Yani her canlı varlık bir gün doğar ve zamanı gelince ölür.

Yeryüzünde bulunan her canlı sonludur. Sadece kerem sahibi, Yüce Rabbî'nin varlığı sürekli'dir.”
(Rahman suresi, 26-27. ayetler)

Verilen bilgiler doğrultusunda,

- I. Yeryüzünde sürekli bir dönüşümün var olduğu,
- II. Dünya hayatının faydalı işlerle geçirilmesi gerektiği,
- III. Her canlının belli bir ömür süresinin olduğu

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

6.

H A B E R

KALBI HOKEY İLE ATAN MAHALLE 2 YILDA ÖNEMLİ BAŞARILAR ELDE ETTİ.

Denizli'nin Güney ilçesindeki bir ortaokulda beden eğitimi öğretmeni tarafından kurulan kız hokey takımı, velilerin de desteğiyle ulusal organizasyonlarda başarı elde etti. Mahallenin ilçe merkezine uzak olmasından dolayı yakında bir spor salonu bulunmadığını, bu nedenle antrenmanları beton zeminde sürdürdüklerini

dile getiren beden eğitimi öğretmeni şunları ifade etti: "Köy takımının oluşmasıyla veliler de bu sporu sahiplendi. Köyde inanılmaz bir hokey sevgisi doğdu. 15 sporcumuz var. Bölgemizde bu sporu daha da yaygınlaştırmak ve Türk hokeyine millî sporcular kazandırmak istiyoruz."

(TRThaber.com)

Aşağıdaki ifadelerden hangisi verilen haberi destekler niteliktedir?

- A) Başarılı olmak isteyen kişi öncelikle başarılı olmayı Allah'tan beklemelidir.
- B) Başarılı olmak için kişinin gerekli her türlü gayreti göstermesi ve sorumluluklarını yerine getirmesi gerekir.
- C) Çok çalışmasına rağmen arzu ettiği başarıya ulaşamayan insan, Allah'ın takdirine sığınmalıdır.
- D) Başarılı olmak için sadece çalışmak yetmez, kaderinde başarının da olması gerektiğine inanılmalıdır.

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

7. Selim öğretmen, "Kaderle İlgili Kavramlar" konusunu öğrencilere anlatmak için sunum hazırlamıştır. Sunumunda konu anlatımını pekiştirmek amaçlı aşağıdaki hadis ve ayetleri ilişkili oldukları görsellerle kullanmak istemiştir.

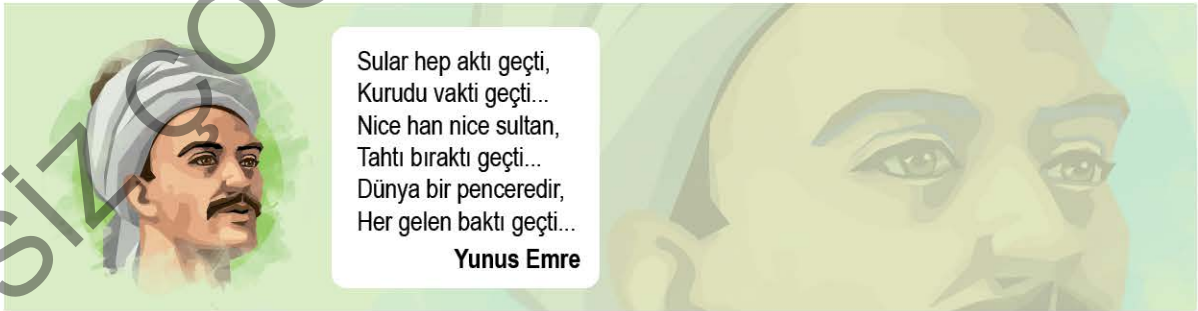
- I. "Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur..." (Necm suresi, 39. ayet)
- II. "Ey Allah'ın kulları! Tedavi olunuz. Şüphesiz Allah her hastalığın şifasını yaratmıştır..." (Hadis-i Şerif)
- III. "Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanları başarıları sebebiyle kurtarır. Onlara kötülük dokunmaz. Onlar üzülmezler de." (Zümer suresi, 61. ayet)
- IV. "Nerede olursanız olun, sağlam ve tahkim edilmiş kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size ulaşacaktır..." (Nisâ suresi, 78. ayet)

Buna göre verilen görsellerle hadis ve ayetlerin doğru eşleştirmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I – 3, II – 2, III – 4, IV – 1
B) I – 1, II – 4, III – 3, IV – 2
C) I – 2, II – 1, III – 4, IV – 3
D) I – 3, II – 4, III – 2, IV – 1

8.

Yunus Emre'nin bu dizelerinde vurguladığı durumla aşağıdaki ayetlerden hangisi örtüşür?

- A) "Her can, ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz." (Ankebût suresi, 57. ayet)
B) "Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların rızkı Allah'a aittir..." (Hûd suresi, 6. ayet)
C) "...Kararını verdiğin zaman artık Allah'a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)
D) "İşte bunlar dünyada da ahirette de çabaları boşa giden kimselerdir. Onların hiçbir yardımcısı da yoktur." (Âl-i İmrân suresi, 22. ayet)

BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. MUSA/BİR AYET TANIYORUM: AYET EL-KÜRSİ VE ANLAMI

BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

- Hz. Musa, İsrailoğullarına gönderilmiş ve peygamberler içinde üstünlükleri olan, kendilerine "ulü'l-azm" denilen altı peygamberin üçüncüsüdür.
- Yakup Peygamber'in soyundandır. Harun'un ise kardeşidir.
- Kutsal kitabı Tevrat'tır. Peygamberliği Mısır'da, Tur Dağı'nda verilmiştir.
- Tur Dağı'nda Allah ile konuştuğu için "Kelîmullah" adıyla anılmıştır.
- Peygamberliği boyunca Firavun'la mücadele etmiştir.

AYETLER

- "Bu iki mucize Firavun ve adamlarına karşı Rabb'inin iki delilidir. Doğrusu onlar yoldan çıkmış bir millettir. Firavun'a git, doğrusu o azmıştır." (Kasas suresi, 32-33. ayetler)
- "Biz de ayrı ayrı mucizeler olarak onların üzerine tufan, çekirge, haşere, kurbağalar ve kan gönderdik; yine de büyüklük tasladılar ve günahkâr bir kavim oldular." (A'raf suresi, 133. ayet)

Önemli!

Firavun ve kavmi küfürde ve imansızlıkta ısrar edince Allah onlara çeşitli sıkıntılar verdi. Önce şiddetli bir kuraklık oldu ve çetin bir kıtlığa tutuldular. Sonra su baskını, çekirge ve kurbağa istilâsına uğradılar. Başlarına kötülük geldikçe Hz. Musa'ya gidip kötülüğün kaldırılmasını ve iman edeceklerini söylediler. Fakat kötülük kalkınca azgınlıklarına devam ederek iman etmediler.

Dikkat!

Kur'an-ı Kerim'deki ayetlerde bildirildiğine göre Hz. Musa'ya çok sayıda mucize verilmiştir. Allah dokuz adet mucize verdiğini ayetlerle açıklamıştır. Hz. Musa, gösterdiği mucizelerle de çok anılmıştır.

İLKELER ÇIKARALIM:

HZ. MUSA:

- İstemeyerek bir hata işleyince hemen tövbe edip Allah'tan affını istemiştir.
- İnsanların kendisine zarar vermemesi için Allah'a sığınmış ve kendisini korumasını talep etmiştir.
- Kavminden birtakım azgınlığın davranışları sebebiyle onların helâk edilmemesi için dua etmiştir.
- Dünya ve ahirette Allah'ın kendisine ve mü'minlere iyilik, güzellik ve nimet (hasene) vermesini istemiştir.
- İslam'ı tebliğ görevini yerine getirebilmesi için başarı, kolaylık ve konuşma yeteneği istemiştir.
- İşlerini ve başarısını Allah'a havale etmiştir. Dua ederken Allah'ın güzel isimlerini zikretmiştir.

Örnek Soru:

HZ. Musa gönderildiği kavmi cehalet ve sapıklık içerisinde buldu. Onları Hakk'a ve tek ilaha inanmaya davet etti, yurdundan çıkarıldı, türlü zorluklarla karşılaştı, savaştı, asla tebliğ görevinden vazgeçmedi. Sonunda Allah'ın yardımına güvendi ve onun izniyle kazanlardan oldu.

HZ. Musa'nın bu tavrı aşağıdaki kavramlardan hangilerini tam olarak benimsediğini göstermektedir?

A) Kader ve sorumluluk

B) Kader ve irade

C) İrade ve tevekkül

D) Sorumluluk ve irade

BİR AYET TANIYORUM: AYET EL-KÜRSİ VE ANLAMI

- Bakara suresinin 255. ayetidir.
- İçinde "küresi" kelimesi geçtiği için bu ayete "Ayete el-Kürsi" denilmiştir.
- Bu ayet, Allah'ın (c.c.) yüce sıfatlarını ve eşsiz kudretini anlatmaktadır.
- Bu ayette Allah'ın sıfatları dışında söz edilen tek konu Allah'ın "şefaati" konusudur.

Ayete el-Kürsi Okunuşu: Allahü lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm. Lâ te'huzühü sinetün ve lâ nevm. Lehü mafi'ssemavâti ve mâ fil-ard. Menzellezi yeşfeu indehü illâ biiznih. Ya'lemü mâbeyne eydihim ve mâhalfehum Velâyuhitüne bişey'in minilmihi illâ bimaşâ', Vesî'a kürsiyyühü's-semâvâti vel-ard. Ve lâ yeûduhü hifzuhumâ ve huve l aliyyul azim.

Ayete el-Kürsi Anlamı: Allah; kendinden başka ilah olmayan, kendisi uyuklamayan ve uyumayan, daima diri olan ve her an yarattıklarını gözetip durandır. Göklerde ve yerde olan her şey O'nundur. O'nun izni olmadan katında kim şefaati edebilir? O, insanların geçmişlerini ve geleceklerini bilir. Onların işlediklerini ve işleyeceklerini bilir. Dilediğinden başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O'nun hükmü gökleri ve yeri kuşatmıştır. Her ikisini görüp gözetmek, O'na bir ağırlık da vermez. O; çok yüce, çok büyüktür.

Önemli!

Bu ayette, İslam'ın "tevhid ilkesi" yer almaktadır. Ayet; bir tek Allah inancını yansıtan, "Allah, O'ndan başka ilâh olmayan..." ifadesi ile başlamaktadır.

Dikkat!

Hz. Peygamber, Ayete el-Kürsi okumanın önemi hakkında şöyle buyurmuştur: "Her kim akşam olunca Mü'min suresini baştan üçüncü ayetine kadar ve Ayete'l Kürsi'yi okuyacak olursa bu iki Kur'an kıraati sayesinde sabaha kadar muhafaza olunur..."

HADİS

Tevhid İnancı	Allah'ın Sıfatları	Tevhid İnancı
• Ayete'l-kürsi Allah'ın birliğini vurgular. • Allah'tan başka ilah yoktur. Ana Fikir: — Tek güç Allah'tır.	• Daima diri ve hayat sahibidir. • Her şeyi bilir. • Her şeye gücü yeter. • İradesi her şeyi kapsar. — Allah'ın ilmi ve kudreti sınırsızdır.	• Evrenin tek sahibi Allah'tır. • Her şey O'nun izniyle gerçekleşir. Ana Fikir: — Hiçbir şey Allah'ın bilgisi dışında değildir.

Önemli!

Hayy (diri) olan Allah aynı zamanda Kayyum'dur. "Kayyum" Yüce Allah'ın bütün varlıkları gözetip yönetmesi, bunun yanı sıra her varlığın varoluşunun O'na dayanması anlamına gelmektedir. Aliyy, izzet, şeref ve hükümlerlik bakımından en yüce, aşkın olan demektir. Azim ise Zatının ve sıfatlarının mahiyeti anlaşılamayacak kadar ulu olan demektir.

Örnek Soru:

Ayete el-Kürsi içinde Allah'ın izni olmadan kimsenin başkasına ahirette yardım edemeyeceği, "İzni olmadan huzurunda şefaati edecek olan kimdir?" ifadesiyle bildirilmiştir.

Buna göre;

- Her insan kendi yaptıklarından sorumlu tutulmuştur.
- Ahirette yalnızca Müslümanlar ödüllendirilecektir.
- Kimse başkasının günah yükünü üstlenemez.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

A) I ve III

B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

ETKİNLİK 1

Evrendeki düzen ve ölçüyle ilgili verilen ayetlerdeki boşlukları uygun kelimelerle tamamlayınız.

Tevrat

İsrailoğulları

Firavun

Bakara

Kızıldeniz

Kürsi

Tur

1. Hz. Musa, Peygamberliği boyunca la mücadele etmiştir.
2. Hz. Musa'ya Allah tarafından gönderilen kutsal kitap'tır.
3. Hz. Musa'ya Peygamberlik Mısır'daki dağında verilmiştir.
4. Firavun'un zulmünden kaçan Hz. Musa ve kavmi vardıklarında Hz. Musa'nın denizi ikiye ayırma mucizesi gerçekleşmiştir.
5., Hz. Musa'nın Peygamber olarak gönderildiği kavimdir.
6. Ayet el Kürsi suresinin 255. ayetidir.
7. Allah'ın sonsuz gücü, kudreti ve hükümlerini anlamına gelir.

ETKİNLİK 2

Ayet el Kürsi'de vurgulanan ana ilkelerin yazıldığı aşağıdaki tabloda boşlukları uygun kelimelerle tamamlayınız.

ilah

izni

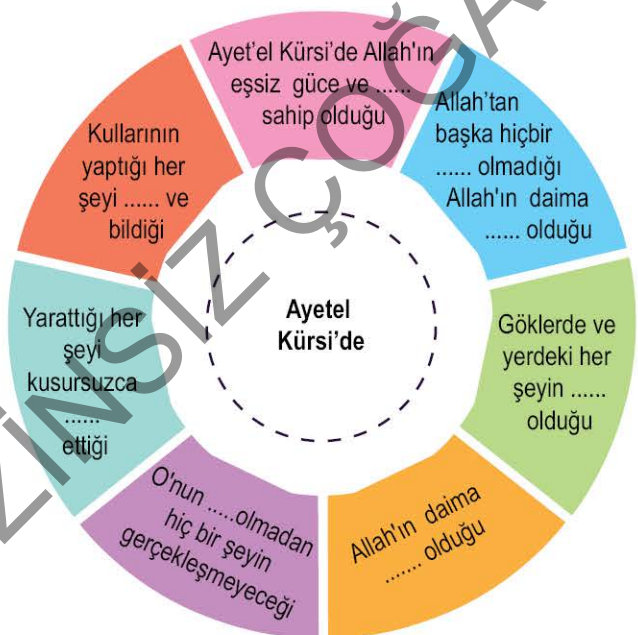
diri

idare

sahibi

gördüğü

kudrete

ETKİNLİK 3

Hz. Musa hayatıyla ilgili aşağıda verilen bilgiler doğrultusunda soruları cevaplayınız.

Hz. Musa'nın gösterdiği mucizelere rağmen Kiptiler ve firavun ona iman etmeyi reddetti. Musa, bir gün kendisine iman eden İsrailoğullarını Mısır'dan çıkarttı. Bunu duyan firavun onları ordusuyla birlikte takip etmeye başladı. Karşlarına Kızıldeniz çıkınca Musa, bir mucize daha gösterdi. Asasını yere vurmasıyla denizin ortadan ikiye ayrılması bir oldu. Deniz ayrılınca kavmiyle birlikte karşı kıyıya güvenli bir şekilde geçti. Firavun ve ordusu da onları bu yoldan takip etmeye başladı. Ancak tam yolu yarılarken deniz üstlerine kapandı. Firavun ve ordusu suyun altında kalarak boğuldu. Firavunun cesedi ibret olması için kıyıya çıktı. Allah'a ortak koşanların sonunun böyle olacağı herkes tarafından öğrenilmiş oldu. İsrailoğulları karşı kıyıya geçtikten sonra Siyh havzasına ulaştılar. Hz. Musa kavmini orda bırakarak Tur Dağı'na geri döndü. Allah'a ibadet etti. Allah'la konuştu. Allah ona Tevrat'ı verdi. Tur dağında Allah ile konuştuğu için, "Kelîmullah" adıyla anılmıştır.

1. Hz. Musa peygamberliği boyunca kiminle mücadele etmiştir?
.....
2. Hz. Musa (a.s) ve ona inananlar Kızıldenizden nasıl geçebilmiştir?
.....
3. Hz. Musa ve kavmi Firavun'dan nasıl kurtulmuştur?
.....
4. Hz. Musa'ya kutsal kitabı nerede verilmiştir ve bu kitabın adı nedir?
.....
5. Vahiy sırasında Allah ile konuşan Hz. Musa bundan dolayı hangi isimle anılmıştır?
.....

1. İslam dininde Ayet el-Kürsi'ye ayrı ve özel bir değer verilmiştir. Müslümanlar tarafından sık sık okunan bu ayet, esasında bir sure değildir. Kur'an'ı Kerim'de yer alan Bakara suresinin 255. ayetidir. Yani tek bir ayetten ibarettir. Peygamber Efendimiz'den günümüze bu duaya önem verilmesinin çeşitli nedenleri vardır.

Bu nedenler arasında;

- I. Bu ayette Allah'a ait birçok sıfata yer verilmesi,
- II. Allah'ın eşsiz gücüne ve kudretine değinilmesi,
- III. İslam dininin temeli olan tevhit inancına vurgu yapılması,
- IV. Allah'ın kullarına olan merhametine vurgu yapılması

hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

A) I ve II	B) II ve III
C) II ve IV	D) I, II ve III

2. "...O, kulların önlerindeki ve arkalarındakileri (yaptıklarını ve yapacaklarını) bilir. Onlar O'nun ilminden, kendisinin dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar. O'nun kürsüsü bütün gökleri ve yeri kaplayıp kuşatmıştır. (O; göklere, yere, bütün evrene hükmetmektedir.) Gökleri ve yeri koruyup gözetmek O'na güç gelmez. O; yücedir, büyüktür.

Ayet el-Kürsi'nin verilen mealinde altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah'ın sonsuz güç ve kudret sahibi olduğu
- B) Evrenin uçsuz bucaksız büyüklüğe sahip olduğu
- C) Allah'ın tüm kullarına karşı adaletli olduğu
- D) Allah'ın evrenin tek yaratıcısı olduğu

3. Allah, Hz. Musa'ya bir kitap indireceğini vadetmişti. Ona Tur Dağı'na çıkması bildirildi. Hz. Musa, kardeşi Harun'u yerine vekil bırakıp Tur Dağı'na çıktı. Bu sırada kutsal kitap Tevrat, Hz. Musa'ya gönderildi. Hz. Musa dağda iken Samiri adında biri İsrailoğulları'nın ellerindeki tüm altınları toplayıp eriterek bir buzağı heykeli yaptı. İşte sizin ilahınız budur, diyerek İsrailoğulları'nı aldatınca hepsi buzağıya tapmaya başladı. Hz. Harun'u dinlemeyip ona karşı çıktılar. Hz. Musa, Tur Dağı'ndan dönünce bu hâle çok üzüldü.

Parçada Hz. Musa ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Allah tarafından peygamber olarak seçildiği
- B) Kavminin, Allah'a iman etmeyi reddettiği
- C) Kutsal kitabın Tur Dağı'nda verildiği
- D) Yokluğunda, kavminin tekrar putlara tapmaya başladığı

4. Kur'an'da yer alan Hz. Musa'nın kıssasından çıkarılabilecek çok sayıda ilke vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Yaptığı hataların ardından hemen Allah'tan af dilemesi
- Hem kendisi hem de müminler için dünya ve ahirette Allah'ın rahmetini istemesi.
- Elinden gelen gayreti gösterdikten sonra işlerini Allah'a havale etmesi ve O'nun yardımını beklemesi

Buna göre, Hz. Musa ile ilgili;

- I. Allah'a tevekkül ettiği,
- II. Yaptığı yanlışlarda Allah'tan bağışlanma dileği,
- III. İnsanlara karşı merhametli olduğu

yorumlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

1. Ayet el-Kürsi'de "İslam inancına ait hususlar bizlere özet bir şekilde bildirilmiştir. Bu ayette İslam'ın en temel ilkesi olan tevhid üzerinde durulmuştur."

Buna göre,

O daima diridir, bütün varlığın idaresini yürütendir.

Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur.

Onu ne uyuklama tutar ne de uyku.

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur.

Ayet meallerinden hangisinin verilen ifade ile ilişkili olduğu söylenebilir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

2.

Bu bilgilendirici görsel doğrultusunda aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Hz. Musa, peygamberliği boyunca Firavun ile mücadele etmiştir.
B) Allah, Hz. Musa'yı mucizeyle desteklemiştir.
C) Allah'a iman etmemekte ısrar eden Firavun helak edilmiştir.
D) Allah, peygamberliği boyunca Hz. Musa'yı kardeşi Hz. Harun ile desteklemiştir.

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

3. Aşağıdaki görsellerde Hz. Musa'nın hayatından çeşitli dönemlere yer verilmiştir.

"Firavun'un karısı, 'O, senin ve benim göz aydınlığımız, muradımız olsun! Onu öldürmeyin, belki bize faydası dokunur veya onu evlât ediniz.' demişti. Onlar işin farkında değillerdi." (Kasas suresi, 9.ayet.)

Verilen ayet, Hz. Musa'nın hayatıyla ilgili aşağıdaki görsellerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

4.

Bu hadis doğrultusunda Ayet el-Kürsi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İslam dininin özünü, bu duanın tam olarak ifade ettiği
- B) Bu duada Allah'ın eşsiz gücü ve sıfatlarına yer verildiği
- C) Bu duayı okumayı alışkanlık hâline getiren kişilerin Allah'ın korumasında olduğu
- D) Hz. Peygamberin, bu duanın namazlarda okunmasını tavsiye ettiği

1. En fazla iki yıl yaşamalarına rağmen dünya ekosisteminde önemli bir yere sahip olan, çalışkanlıklarıyla adeta insanlığa örnek olan karıncaların birbirinden ilginç özellikleri vardır. İnsanlar dışındakiler tarım yapan tek canlılardır. Kopardıkları bitki yapraklarını toprak altındaki kolonilerine taşıyıp orada saklarlar ve yaprakların üzerinde mantar yetiştirirler. Gün boyu çaba harcayan karıncalar neredeyse hiç uyumazlar. Bu durumda Allah da onların çabalarını karşılıksız bırakmaz.

Bu metinde anlatılanlar aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Emek B) Hastalık
C) Rızık D) Ömür

2. Hz. Musa, Mısır'ın çok zor günler yaşadığı bir dönemde doğdu. Bu sıralarda kendisini Tanrı ilan ederek haddini aşan Firavun, İsrailoğullarına çok kötü muamelelerde bulundu; onları köle yaptı, en çirkin ve zor işlerde çalıştırdı. Allah, İsrailoğulları'nı bu sıkıntıdan Firavun'un şerrinden, zulüm ve taşkınlıklarından kurtarmak için Hz. Musa'yı gönderdi.

Bu metinden Hz. Musa hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Firavunla mücadele etmiştir.
B) İsrailoğullarına peygamber olarak gönderilmiştir.
C) Çeşitli mucizelerle Firavun'u doğru yola çağırmıştır.
D) Zor koşulların bulunduğu bir dönemde dünyaya gelmiştir.

3. Yapacağımız bir işin en iyi şekilde sonuçlanması için üzerimize ne düşüyorsa hepsini yerinde ve zamanında yapmalı, sonucunu Allah'a bırakmalıyız. Elimizden gelen şeyleri yaptıktan sonra işimizin güzel bir şekilde sonuçlanmasını Allah'tan beklemek, O'na güvenip, O'na sığınmak insana manevi bir huzur verir. Allah'a güvenen bir kimse; huzur ve güven içinde olur.

Bu metinde asıl vurgulanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevekkül B) Başarı
C) Rızık D) Kader

4. Rahim öğretmen vefat eden oğlunun anısına kurak denilen bir bölgeye ağaç dikmeye başlamıştır. Uzun yıllar bunun için emek vermiştir. Elleriyle taşıdığı suyla ağaçları sulamış, yılmadan, usanmadan yıllarca inancından vazgeçmemiştir. Bir süre sonra 'Orman Dede' olarak anılmaya başlayan Rahim öğretmen, 500 dekar araziye diktiği 100'den fazla çeşit barındıran ağaçları büyütürken yıllar süren emeğinin karşılığını 2022'de 'Sıfır Atık Çevre Kahramanları' ödülünü alarak insanlara ilham olmuştur.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan ne için çalışır, çaba gösterirse onu elde eder.
B) Rızka ihtiyacı olan canlı, onu arayıp bulmak zorundadır.
C) İslam'da insanın helal yoldan rızkını kazanması esastır.
D) İnsan, istediği sonucu elde edemeyince bunu kadere yükler.

5. **Ayetelkürsi ile ilgili,**

- I. Bu ayette İslam'ın en temel ilkesi olan "tevhid" üzerinde durulmuştur.
II. İçinde ilahi ilim ve kudret anlamına gelen "kürsi" kelimesi geçtiği için bu isimle anılmıştır.
III. İbadetlerin yalnızca Allah için yapılması gerektiği ayette vurgulanmıştır.
IV. Her türlü kötülüğün şerrinden Allah'a sığınması gerektiği öğütlenmiştir.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

6. **Tevekkül kavramıyla ilgili,**

- I. Sebepleri bırakıp "Allah'ın dediği olur." inancının benimsenmesidir.
II. Zorluklarla mücadelede tek başına yeterli olur.
III. Kader inancının bir sonucudur.
IV. Bir işin gereğinin yapılması, sonucun ise Allah'tan beklenmesidir.

İfadelerinden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

7. "Güneş ve Ay bir hesaba bağlı olarak hareket ederler. Yıldızlar da ağaçlar da secde ederler. Göğü O yükseltti, denge ve ölçüyü O koydu ki dengeden sapmayasınız." (Rahman suresi, 5-7. ayetler)

Bu ayetlerde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim dengesizlikleri evrendeki düzenin tahrip edilmesine sebep olur.
- B) İnsan kendi iradesiyle iyi ya da kötü olanı tercih etme kabiliyetiyle yaratılmıştır.
- C) Allah, evrendeki dengenin bozulmaması için gayret gösterilmesini istemiştir.
- D) Evrendeki düzeni sağlamak insanın en temel görevi ve sorumluluğudur.

8. • Bir grup gencin ormanda piknik yaparken yaktıkları ateşi tam olarak söndürmemeleri
• Çiftçilik yapan bir kişinin yaktığı anız ateşinin topraktaki canlıları öldürmesi
• Ormana rastgele atılan cam şişelerin güneşle teması sonucunda ağaçların alev alması

Ormanlarımıza ve içindeki canlılara zarar veren bu davranışların;

- I. Fiziksel,
- II. Biyolojik,
- III. Toplumsal

yasalarından hangilerini etkilediği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

9. "Eğer sana bir diken batmış ise, bil ki o diken sen dikmişsindir! Şâyet yumuşak ve latîf kumaşlar içinde isen, o kumaşı da sen dokumuşsundur!" (Mevlâna)

Bu sözde asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sınırsız, mutlak ve sonsuz bir irade özgürlüğü ancak Allah için söz konusudur.
- B) Evrende meydana gelen her şey Allah'ın küllî iradesi ile gerçekleşir.
- C) Allah, insanın seçeceği davranışların ne olduğunu sonsuz ilmiyle bilir.
- D) İnsanın iyi ve kötü davranışlardan birini seçme ve eyleme koyma özgürlüğü vardır.

10. Liselere geçiş sınavında tam puan alan Merve sınav hakkında şunları söyledi: "Bu süreçte çok çalışmak yerine verimli çalışmanın çok faydasını gördüm. Yanlış yaptığımız soruların analizini yaparak tekrar üzerinden geçtim. Benim için bunlar çok önemli noktalar ve düzenli olarak kitap okumaya gayret ettim. Sınavda bunun da çok faydasını gördüm. Eğer düzenli çalışılırsa başarılamayacak bir başarı yoktur. Çalışsanız emin olun başarabilirsiniz. Bende düzenli çalışarak başardım."

Bu metinde başarılı olmanın sırrı;

- I. Çok çalışmaya,
- II. Hırslı davranmaya,
- III. Vakti verimli kullanmaya,
- IV. Programlı olmaya

durumlarından hangilerine bağlanmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

11. İklim değişikliğinin bazı nedenleri şunlardır:

- Fosil yakıt kullanımı: Enerji üretimi için kömür, petrol ve doğalgaz kullanımına dayalı.
- Ormansızlaşma: Ağaçların kesilmesi, karbon emilimini azaltır.
- Sanayileşme: Yoğun endüstriyel faaliyetler, sera gazı salınımını artırır.

Buna göre, bu durumdan kaçınmak için bireysel ve toplumsal önlemler almak zorundayız. Ne yazık ki geleceğimiz, bu konuda atacağımız adımlara bağlı.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu metinde değinilen duruma cevap niteliğindedir?

- A) "Göğü, yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık; bu, inkâr edenlerin zannıdır." (Sâd suresi, 27. ayet)
- B) "... Çaresiz biz sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme ile imtihan edeceğiz." (Bakara suresi, 155. ayet)
- C) "İnsanların yaptıkları kötü işler yüzünden karama ve denizde denge bozuldu. Allah, doğru yolu bulmaları için yaptıklarının sonucunu onlara tattırır." (Rum suresi, 41. ayet)
- D) "Sizden önceki milletlerin başından nice olaylar gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin dolaşın da yalancıların sonunun nasıl olduğuna bir bakın." (Âl-i İmrân suresi, 137. ayet)

12.

Bu bilgilendirici görsel doğrultusunda aşağıdaki ayetlerden hangisine ulaşılabilir?

- A) "De ki: 'Hak Rabb'inizdendir. Artık dileyen iman etsin dileyen inkâr etsin.'" (Kehf suresi, 29. ayet)
- B) "Her can, ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz." (Ankebût suresi, 57. ayet)
- C) "... Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz." (Nahl suresi, 93. ayet)
- D) "Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör." (İnsan suresi, 3. ayet)

13.

Buna göre;

"Hz. Musa kendisine verilen görevin ağırlığının farkındaydı. Bunun için Allah'a dua ederek kendisine yardım etmesini istedi. Allah da onun duasını "... Seni kardeşinle destekleyeceğiz ve size öyle bir güç vereceğiz ki bu sayede size erişemeyecekler, mucizelerimizle siz ve size tabi olanlar üstün geleceksiniz." buyurarak kabul etti."

ayeti, numaralandırılarak verilen Hz. Musa'nın yaşamıyla ilgili başlıklarından hangileriyle ilişkilidir?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) III ve IV
- D) II, III ve IV

14.

H A B E R

9 aylık çalışmayla dünya şampiyonu oldu.

Samsun'un Çarşamba ilçesinde yaşayan 11 yaşındaki Zeynep Çam, 9 ay önce başladığı muaythai sporunda dünya şampiyonluğuna ulaşmayı başardı. Onu şampiyonluğa hazırlayan antrenörü, şunları iletti: "Bilecik'te düzenlenen elemeler öncesinde ayak parmağı kırılınca bizim umutlarımız da kırılmıştı. Fakat Zeynep şampiyonaya gitmeyi çok istiyordu. Bize, 'Bana güvenin hocam, ben inanıyorum.' dedi. Eleme maçlarına kırık ayak parmağı ile çıktı. Şampiyonada ise beklediğimizden fazlasını yaparak şampiyon oldu. Bu yolda azmi ve kararlılığı onu şampiyonluğa taşıdı." (trtspor.com.tr)

Parça doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Başarıya giden yolda azimli olmak önemli bir faktördür.
- B) Azimli olmak her insanın yapabileceği bir iş değildir.
- C) Başarılı olmak isteyen kişi bu konuda kararlı olmalıdır.
- D) Hedefe giden yolda karşılaşılan engeller kişiyi yıldırmamalıdır.

15.

Ayet el-Kürsi'de yer alan Allah'ın isimleriyle ilgili kavram haritası hazırlayan bir öğrenci, haritasına bir de örnek ekleyecektir.

Buna göre, öğrencinin aşağıdaki örneklerden hangisini eklemesi beklenemez?

- A) Allah, yarattığı tüm varlıklardan üstündür.
- B) Allah olmasaydı insan ve evren de olmazdı.
- C) Allah, yarattığı her varlığı korur.
- D) Allah, insanı varlıkların en üstünü olarak yaratmıştır.

1. DÖNEM 1. YAZILIYA HAZIRLIK

1. Ayşe, okulun düzenlediği bilgi yarışmasına katılmak istemektedir. Yarışmada başarılı olmak için düzenli şekilde çalışması gerektiğini bilen Ayşe, her gün belirli saatlerde konu tekrarı yapıp bol bol soru çözdü. Yarışma günü geldiğinde soruların çoğunu doğru cevapladı ve dereceye girdi. Bazı arkadaşları ise yeterince hazırlık yapmadıkları için istedikleri sonucu elde edemedi.

Bu olaydan hareketle kader ve kaza kavramlarını açıklayarak, Ayşe'nin başarısında insan iradesinin ve sorumluluğunun rolünü değerlendiriniz. (10 Puan)

.....

.....

2. Aşağıda dört arkadaşın sohbetinde geçen ifadeler yer almaktadır:

Ahmet: Bazı insanlar başarılı olmak istiyor ama yeterince çalışmadan başarı elde etmeyi bekliyor.

Zeynep: Oysa bir sonuca ulaşmak için emek vermek ve gerekli gayreti göstermek gerekir.

Mehmet: Evet, Allah insanlara akıl ve irade vermiştir. İnsanlar da bu imkânları kullanarak çalışmalı ve sorumluluklarını yerine getirmelidir.

Elif: Ayrıca elde ettiğimiz her nimetin ve rızkın Allah'tan geldiğini unutmamalı, çalıştıktan sonra sonucu Allah'a bırakmalıyız.

- a) **Bu konuşmadan hareketle emek ve başarı arasındaki ilişkiyi açıklayınız. (10 Puan)**

.....

- b) **Bu konuşmaya göre çalışmadan başarı bekleyen bir kişinin düştüğü yanlış düşünce nedir? Yazınız. (10 Puan)**

.....

3. • "Yer üzerinde bulunan her canlı yok olacaktır. Ancak azamet ve ikram sahibi Rabbinin zatı baki kalacaktır." (Rahman suresi, 26-27. ayetler)
- "... (Güneş ve Ay'dan) her biri, belirlenmiş bir süreye kadar hareketlerini sürdürürler..." (Fatır suresi, 13. ayet)

Verilen ayetlerde vurgulanan ortak kavramın ne anlama geldiğini belirtiniz ve kavramı bir örnekle açıklayınız. (10 Puan)

.....

1. DÖNEM 1. YAZILIYA HAZIRLIK

4. Metin, "Evrendeki Düzen ve Yasalar" konulu ödevi için aşağıdaki örnekleri not almıştır:

Dünya'nın Güneş etrafında
dönmesi

Bir bebeğin zamanla büyüüp
yetişkin olması

Düzenli çalışan bir öğrencinin
başarılı olma ihtimalinin artması

- a) Bu olayların ilişkili olduğu evrensel yasa türlerini sırasıyla yazınız. (10 Puan)

.....

- b) Allah'ın evrene koyduğu yasaların insan hayatındaki önemini açıklayınız. (10 Puan)

.....

5. Ahmet Ayetelkürsi'yi okuduktan sonra şu yorumu yapmıştır: "Allah hem her şeyi bilir hem de hiçbir şeye ihtiyaç duymaz. İnsanlar ise sınırlı bilgiye sahiptir ve hata yapabilir."

Ahmet'in yorumuna göre Ayetelkürsi'de vurgulanan Allah'ın iki özelliğini yazınız. (10 Puan)

1)

2)

6. Nazlı öğretmen sınıfta Hz. Musa'nın mücadelesini anlatırken öğrencilerden şu iki farklı durumu değerlendirmelerini istemiştir:

Durum 1:

Bir kişi haksızlığa uğradığını düşünmesine rağmen güçlü bir kişiye karşı konuşmaktan çekinir ve sessiz kalır.

Durum 2:

Bir kişi haksızlık gördüğünde sonucuna katlanma riskini göze alarak doğru bildiğini savunur.

- a) Hz. Musa'nın hayatı düşünüldüğünde hangi durum onun davranışına daha uygundur? Yazınız. (10 Puan)

.....

- b) Seçtiğiniz durumun neden Hz. Musa'nın mücadelesiyle daha uyumlu olduğunu açıklayınız. (10 Puan)

.....

- c) Bu örnekten hareketle "doğruluk ve cesaret" kavramları arasındaki ilişkiyi yazınız. (10 Puan)

.....

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ

CEVAP ANAHTARI

Sayfa 5 - 7 İzleme Testi	Sayfa 8 - 11 Zenginleştiril- miş Test	Sayfa 15 İzleme Testi	Sayfa 16 - 17 Zenginleştiril- miş Test	Sayfa 21 - 23 İzleme Testi	Sayfa 24 - 27 Zenginleştiril- miş Test
1 C	1 C	1 B	1 B	1 C	1 C
2 D	2 B	2 A	2 A	2 D	2 B
3 B	3 B	3 C	3 D	3 A	3 B
4 A	4 A	4 D	4 B	4 B	4 A
5 B				5 B	5 B
6 D				6 A	6 D
7 C				7 C	7 B
8 A				8 A	8 A
9 D				9 C	
10 C				10 C	
11 A				11 D	
12 B				12 C	

Sayfa 31 - 33 İzleme Testi	Sayfa 34 - 37 Zenginleştirilmiş Test	Sayfa 41 İzleme Testi	Sayfa 42 - 43 Zenginleştirilmiş Test	Sayfa 44 - 47 1. Ünite Değerlen- dirme Testi
1 B	1 D	1 D	1 B	1 B
2 C	2 C	2 A	2 D	2 C
3 D	3 C	3 B	3 C	3 A
4 A	4 D	4 D	4 C	4 A
5 C	5 B			5 D
6 D	6 B			6 A
7 B	7 D			7 C
8 A	8 A			8 B
9 A				9 D
10 D				10 D
11 C				11 C
12 B				12 B
				13 C
				14 B
				15 D